

Nota bijzondere bijstand vanaf 2008.

Conform Advies besloten: college B&W d.d. 04 sept. 2007.

D.d. 01 nov. 2007 heeft Raad ingestemd met ter beschikking stellen van benodigd extra budget.

§1. Samenvatting

Het collegeprogramma 2006-2010 "Hart voor Roosendaal en haar toekomst" richt zich op 2 speerpunten, waarbij in het 2^e speerpunt "kansen voor iedereen" wordt ingezoomd op armoedebestrijding en de inzet van het instrument bijzondere bijstand.

Vanuit de doelstellingen in het collegeprogramma heeft in deze notitie een heroverweging van het beleid bijzondere bijstand plaatsgevonden en worden ter verruiming van het bijzondere bijstandsbeleid meerdere scenario's geschetst. Hierbij is enerzijds bezien of de in het verleden gestelde (beleids-)doelstellingen en de algemene principes van het bijzondere bijstandsbeleid aanpassing behoeven en anderzijds of er aanleiding bestaat om op detailniveau (=kostensoortniveau) wijzigingen door te voeren. V.w.b. bijstelling van de (oude) doelstellingen bestaat er aanleiding om twee (oude) doelstellingen aan te passen waardoor twee (nieuwe) vormen van bijzondere bijstandsverlening daaronder kunnen worden gebracht t.w.:

- individuele vergoeding van sociale participatie in het kader van het speerpunt "kansen voor iedereen" uit collegeprogramma;
- verstrekking van categoriale bijzondere bijstand aan chronisch zieken en gehandicapten..

T.a.v. de algemene principes waaronder verstaan dienen te worden zaken als: hantering drempelbedrag, draagkracht, reservering bij aanvragen duurzame gebruiksgoederen en de vorm van de bijstand, wordt voorgesteld het huidige beleid grotendeels te continueren. Alleen op het onderdeel reservering bij aanvragen duurzame gebruiksgoederen wordt een voorstel tot verruiming gedaan. Ook op specifieke kostensoorten worden tot slot nog voorstellen gedaan tot aanpassing van het bijzondere bijstandsbeleid.

De voorgestane verruiming van de bijzondere bijstandsbeleid in relatie tot de financiële beheersbaarheid en haalbaarheid leidt tot het navolgende advies:

1. het beleid zoals vastgesteld in mei 2001 voort te zetten behoudens onderstaande wijzigingen:
  - de in 2001 geformuleerde doelstellingen 1 en 2 te wijzigen in:
    - doelstelling 1: (aanvullend) instrument om uitstroom te realiseren waardoor uitkerings-onafhankelijkheid wordt gerealiseerd, of om de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement te verbeteren voor personen tot 65 jaar;
    - doelstelling 2: instrument om d.m.v. categoriale bijzondere bijstand:
      - de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement te verbeteren;
      - chronisch zieken en gehandicapten financieel te ondersteunen ter dekking van verborgen kosten die direct of indirect het gevolg zijn van ziekte of gebrek;
  - t.a.v het onderdeel reservering bij aanvragen bijzondere voor duurzame gebruiksgoederen geen rekening te houden met reserveringsruimte bij een inkomen tot 100% van de relevante bijstandsnorm. Bij een hoger inkomen de beleidsregel toe te passen dat 5% van het meerdere over een periode van 3 jaar voorafgaand aan datum aanvraag als reserveringsruimte wordt gehanteerd. Indien een bijstandsaanvrager evenwel feitelijk blijkt te kunnen beschikken over gereserveerde middelen/contanten die een normbedrag van € 1.500,- te boven gaan, in afwijking van het hiervoor vermelde beleid, altijd rekening te houden met het meerdere;
  - de navolgende kostensoorten in te voeren c.q. toe te voegen: (zie § 7 voor details):
    - maatschappelijke participatie (zoals beschreven in scenario 2)
    - overbruggingstoelage voormalige alleenstaande ouder;
    - vergoeding studiekosten opleiding BBL;
    - kosten peuterspeelzaal;
    - pc-gebruik kinderen voortgezet onderwijs;
    - categoriale bijstand chronisch zieken en gehandicapten;
  - bijzondere bijstand in aanschafkosten duurzame gebruiksgoederen in principe als lening te verstrekken waarbij de aflossing op 5% van het inkomen wordt gesteld voor de duur van 3 jaar;

2. de voorgestelde beleidswijzigingen gedurende het tijdvak 2008 – 2010 te financieren door inzet van het restantbudget minimabeleid (= € 1 miljoen) vanuit het collegeprogramma en door de raad voor te stellen € 527.000,- te onttrekken aan de bestemmingsreserve Inkomensdeel WWB;
3. Deze beleidsaanpassing in te laten gaan per 01 jan. 2008.

§2. Inleiding

Het beleidskader bijzondere bijstand is voor het laatst in mei 2001 herzien.

In de toen opgestelde nota zijn de beleidsdoelstellingen verwoord en zijn de algemene uitgangspunten geformuleerd. Samengevat hebben deze uitgangspunten betrekking op:

- regels toepassing financiële draagkracht (berekeningswijze, tijdvak, aftrekposten);
- regels hoe omgegaan moet worden met de reserveringsruimte bij aanvragen duurzame gebruiksgoederen;
- continuering van de beleidslijn uit 1996 om geen drempelbedrag te hanteren;
- géén bijzondere bijstand met terugwerkende kracht behoudens de uitzondering voor z.g. kruimelvoorzieningen (max. € 150,- op jaarbasis) o.g.v. klantvriendelijkheid en efficiency-overwegingen;
- relatie bijzondere bijstand tot z.g. voorliggende voorzieningen;
- werkwijze als cliënt tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft betoond;
- bepaling van de vorm (lening, om niet, borgtocht e.d.) waarin bijzondere bijstand wordt verstrekt;
- vaststelling welke voorwaarden aan de bijzondere bijstand kunnen/moeten worden verbonden.

Vanuit deze kaderstelling is omwille van de duidelijkheid en rechtsgelijkheid voor circa 75 met enige regelmaat voorkomende aanvragen bijzondere bijstand (=kostensoort-niveau) een nadere detailbeschrijving opgesteld.

Deze beschrijvingen zijn opgenomen in het z.g. Vademecum Sociale Zaken als aanvullend beleid op het gebied van de bijzondere bijstand. (zie tevens bijlage 4)

Eind 2004 is vanwege een aantal door het Rijk doorgevoerde bezuinigingen op het terrein van de (toenmalige) Ziekenfondsverstrekkingen en AWBZ (m.n. eigen bijdrage thuiszorg), het bijzondere bijstandsbeleid op kostensoorten aangepast. Besloten werd om met terugwerkende kracht tot 01 januari 2004 een aantal door het Rijk geschrapte ziekenfondsvergoedingen alsnog (aanvullend) te vergoeden via de bijzondere bijstand.

Ook werd in afwachting van de inwerkingtreding van de (huidige) Zorgverzekeringswet op 01 januari 2006 tijdelijk de mogelijkheid gecreëerd voor de verstrekking van categoriale bijzondere bijstand aan chronisch zieken en gehandicapten van 18 jaar en ouder ten bedrage van € 150,- per kalenderjaar. Ingaande 01 januari 2006 is vanwege de nieuwe Zorgverzekeringswet de verstrekking van categoriale bijzondere bijstand aan chronisch zieken gestaakt. Vervolgens werd ook besloten om aan de burgers ingaande 01 januari 2006 de mogelijkheid te bieden tot het afsluiten van een collectieve zorgverzekering voor minima. Deze zorgverzekering, die vanwege een aanzienlijke premiesubsidie door de gemeente een gunstige premiestelling kent en een ruime dekking biedt voor diverse medische kosten, geldt vanaf 2006 als een z.g. voorliggende voorziening ten opzichte van de WWB (bijzondere bijstand). Om die reden is het bijzondere bijstandsbeleid op kostensoortniveau daarop toen afgestemd.

De bijzondere bijstand is één van de inzetbare instrumenten om armoede te verkleinen.

Het armoedevraagstuk is zowel op landelijk als op lokaal niveau al jaren een belangrijk onderwerp. De gemeente spant zich dan ook al jaren in om op zo goed mogelijke wijze met deze problematiek om te gaan. Op gemeentelijk niveau staat het armoedevraagstuk dan ook nadrukkelijk als actiepoint opgenomen in het collegeprogramma en is er een meerjarig beleidsplan: "Sociaal Roosendaal" vastgesteld.

In het collegeprogramma 2006 – 2010 "Hart voor Roosendaal en haar toekomst", is vermeld dat de meest effectieve wijze om armoede te bestrijden, is ervoor te zorgen dat iedereen werk heeft en daarom wordt gekozen voor intensivering van de Werk Voorop benadering.

Het college geeft in het kader van de door de raad bepaalde normering t.a.v. reducering van de armoede aan dat als onderdeel hiervan het bijzondere bijstandsbeleid zal worden herijkt en waar mogelijk verruimd.

Het college zet nadrukkelijk in op de vorming van z.g. armoedeteams om het non-gebruik van voorzieningen tegen te gaan en zaken als de bijzondere bijstand dichterbij de burger te brengen.

In de nota: "Sociaal Roosendaal" is in het kader van het armoedebeleid 2006 – 2010 de navolgende doelstelling geformuleerd: "Het tegengaan van een langdurig gebrek aan toekomstperspectief van kwetsbare groepen in de samenleving, het verbeteren van de materiële situatie van gezinnen en huishoudens met een minimum inkomen, en het doorbreken en voorkomen van sociaal isolement". Vanuit deze doelstelling zijn in de nota een aantal actiepunten genoemd om deze doelstelling te realiseren:

1. bevordering van participatie (met name -maar niet uitsluitend- op de arbeidsmarkt);
2. inkomens waar nodig en mogelijk ondersteunen;
3. vaste lasten beperken/ bevorderen van rondkomen;
4. niet-gebruik van sociale voorzieningen terugdringen.

Sociaal isolement wordt vaak verward met eenzaamheid. Voor beide begrippen geven wij de volgende definities:

- sociaal isolement: een situatie waarbij een individu of gezin weinig tot geen contacten heeft met andere mensen;
- eenzaamheid: het gevoel dat de contacten die men met andere mensen heeft, niet de diepgang of frequentie heeft waar men behoefte aan heeft.

Omdat het armoedevraagstuk zeer complex is en vele verschijningsvormen kent (o.a. financieel, sociaal, maatschappelijk), bestaat er dan ook niet één alles omvattend instrument ter oplossing daarvan. Geredeneerd vanuit de collegedoelstellingen en het beleidskader "Sociaal Roosendaal", worden in deze nota nadere voorstellen gedaan om via een verruiming van het (gemeentelijke) instrument bijzondere bijstand een bijdrage te leveren aan het verkleinen van de armoede-problematiek. Bij de totstandkoming van deze nota is bovendien de door de Raad op 28 juni 2007 aangenomen motie: "Alternatief voor Roosendaalpas" betrokken.

§3. Plaatsbepaling bijzondere bijstand binnen het (gemeentelijke) armoedebeleid

Bijzondere bijstand is in deze één van de financiële instrumenten die een gemeente kan inzetten om de armoedeproblematiek te verkleinen.

Uit de praktijk blijkt dat er drie niveaus kunnen worden onderscheiden waarop (financiële) hulp wordt geboden aan mensen die dat behoeven:

1. landelijke regelingen waarbij mensen met een laag inkomen worden gecompenseerd voor bepaalde uitgaven, zoals:
  - fiscale bepalingen die van invloed zijn op het netto besteedbaar inkomen van burgers. Denk hierbij m.n. aan het kunnen opvoeren van aftrekposten bij de aangifte inkomstenbelasting (buitengewone uitgavenaftrek (BU) en Tijdelijk Besluit Tegemoetkoming buitengewone uitgaven (TBU);
  - Toeslagen Belastingdienst (zorg, -huur en kinderopvangtoeslag);
  - Tegemoetkoming studiekosten minderjarige studerende kinderen.
2. gemeentelijke regelingen, zoals:
  - geïnitieerde en financieel ondersteunde specifieke projecten zoals: - armoede in gezinnen; - bemoeizorg; - leergeldproject en maatjesproject;
  - kwijtschelding gemeentelijke belastingen;
  - de negen prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO);
  - schuldhulpverlening;
  - langdurigheidstoeslag o.g.v. de Wet werk en bijstand;
  - collectieve zorgverzekering voor minima;
  - bijzondere bijstand.
3. particuliere initiatieven, zoals:
  - stichting leergeld;
  - stichting Tussen wal en schip (=voedselbank);
  - stichting Humanitas
  - charitatieve verstrekkingen door kerkelijke instellingen;
  - kringloopwinkel etc.

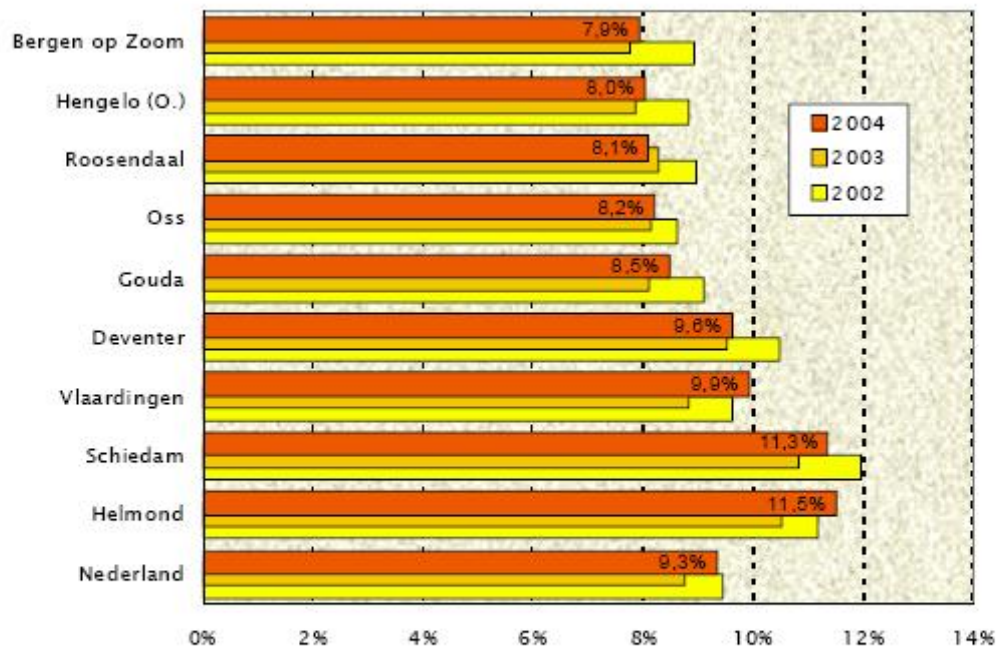
De bijzondere bijstand dient een bijdrage te leveren binnen het geheel van voorzieningen om de in de nota 'sociaal Roosendaal' geformuleerde doelstellingen in bestrijding van armoede te behalen.

§4. Omvang armoedeproblematiek in Roosendaal

In februari 2007 is de 'Armoedemonitor Roosendaal 2006' verschenen.

Daaruit zijn de volgende gegevens overgenomen.

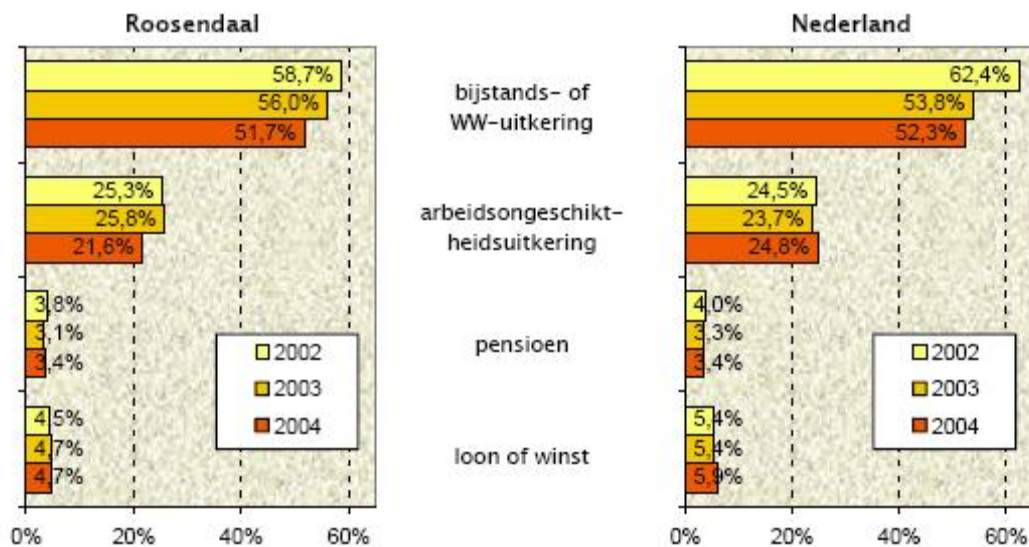
In de armoedemonitor Roosendaal wordt het begrip laag inkomen gehanteerd om het armoedeverloop in de tijd uit te drukken. Dit is overgenomen vanuit de landelijke Armoedemonitor (SCP/CBS, 2005). Aan de basis hiervan ligt de bijstandsnorm van een eenpersoonshuishouden in 1979 wat vervolgens is geïndexeerd.

Figuur 2.1 Aandeel huishoudens met laag inkomen (in % van huishoudens met het hele jaar inkomen, exclusief studenten) (bron: CBS RIO 2002-2004)

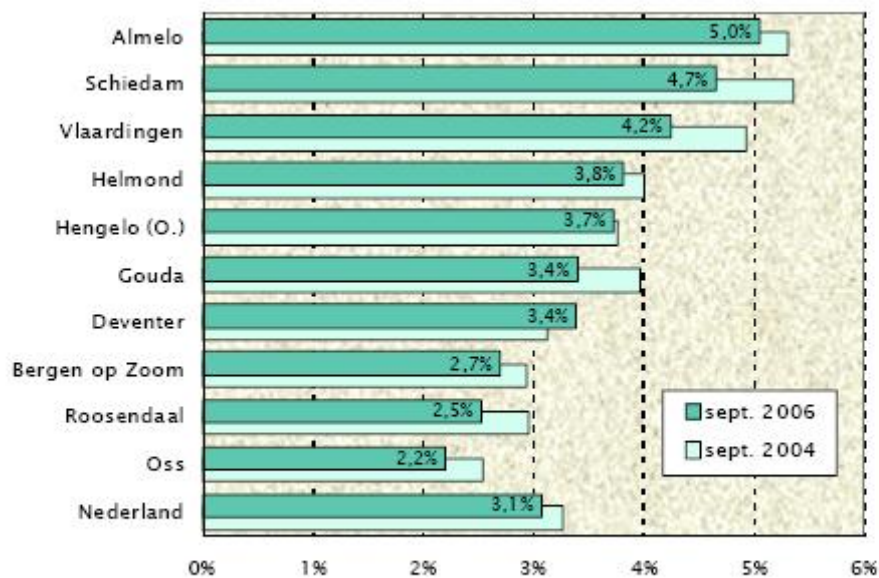
Het aantal huishoudens met een laag inkomen in Roosendaal is gedurende de jaren 2002 t/m 2004 steeds gedaald.

Daarbij heeft Roosendaal in 2004 ten opzichte van andere vergelijkbare gemeenten een laag percentage.

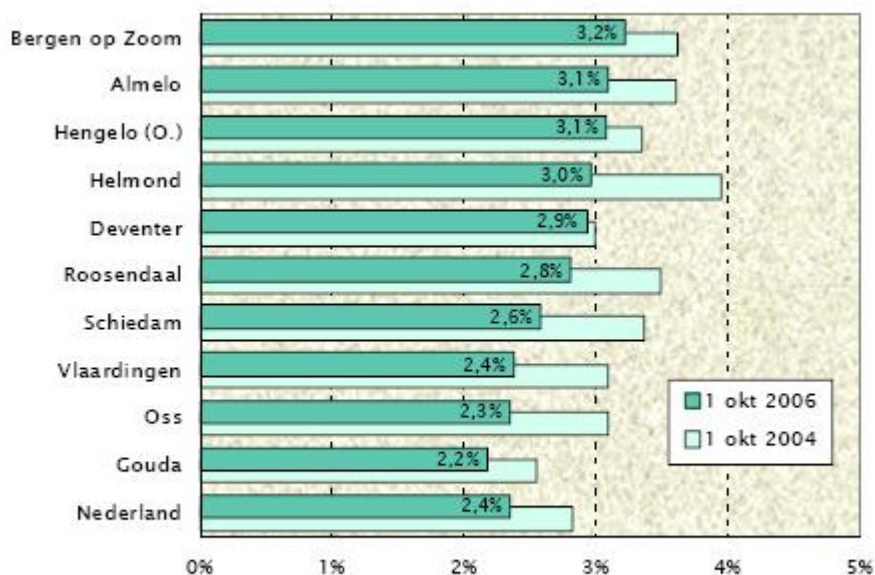
Figuur 2.3 Aandeel huishoudens met laag inkomen naar inkomensbron (in % van alle huishoudens van het betreffende type) (bron: CBS RIO 2004)

De meeste armoede is te vinden onder huishoudens die afhankelijk zijn van een bijstands- of een WW-uitkering, gevolgd door huishoudens met een WAO-uitkering. Van huishoudens waarvan de kostwinner werknemer of zelfstandige is dan wel een pensioen heeft, heeft rondom de 5% een laag inkomen.

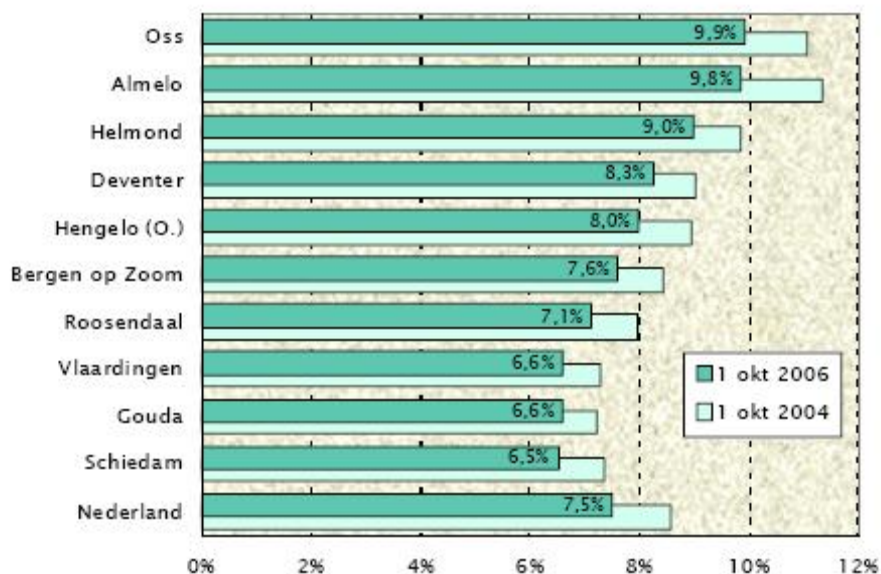
Figuur 3.1 Bijstandsgerechtigden in % van de 15-64 jarigen (bron: CBS StatLine)

In vergelijking tot min of meer met Roosendaal vergelijkbare gemeenten is het aantal bijstandsgerechtigden laag. Op de gemeente Oss na heeft Roosendaal het laagste percentage.

Figuur 3.2 WW-uitkeringen in % van de 15-64 jarigen (bron: CBS StatLine)

Kijkend naar de ontwikkeling van de WW-uitkeringen ontstaat het volgende beeld: in 2004 had 3,5% van de inwoners tussen 15-64 jaar een WW-uitkering, in 2006 was dit percentage gedaald naar 2,8%. De gemeente Roosendaal bevindt zich daarbij, vergeleken met vergelijkbare gemeenten in de middenmoot. Wel ligt het cijfer hoger dan gemiddeld in Nederland.

Figuur 3.3 Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in % van de 15-64 jarigen (bron: CBS StatLine)

Wat betreft WAO-uitkeringen: ook dit aantal is de afgelopen twee jaar afgenomen en wel van 7,9% in 2004 naar 7,1% in 2006, ook hierbij bevindt de gemeente Roosendaal zich in de middenmoot maar het percentage ligt lager dan gemiddeld in Nederland.

Uit de cijfers in de Armoedemonitor Roosendaal 2006 wordt geconcludeerd dat de gemeente Roosendaal een laag aandeel heeft in lage inkomens. Dat neemt echter niet weg dat ze er nog wel zijn.

Buiten de in de Armoedemonitor 2006 genoemde aantallen gebaseerd op de CBS-gegevens, is met behulp van de Minimasite van Stimulansz (vóór 2006: Coelo), ook nog een prognose gemaakt van het aantal minima in de gemeente. De resultaten hiervan zijn vermeld in onderstaand schema.

Schematische weergave schatting aantal huishoudens met laag inkomen volgens Minimasite Stimulansz (voorheen Coelo)							
Jaar	Inkomen tot ..% van het sociaal minimum						
	100%	105%	110%	115%	120%	125%	130%
2005	2600 (*)	2969	3662 (*)	4355	4960 (*)	5565	-
2006	1913	2354	2789	3576	4346	5154	6046
2007	1766	2183	2600	3370	4129	4927	5809
daling t.o.v. 2006	7,7%	7,3%	6,8%	5,8%	5,0%	4,4%	3,9%
(*) Omdat toenmalige Coelo-site alleen de percentages: 105 – 115 – 125 kende, zijn tussenliggende percentages vastgesteld op basis van middeling.							

De verschillen in beide gegevensbronnen zijn vooral het gevolg van verschillende berekeningsmethodieken en tijdvakken.

V.w.b. de huidige in onze gemeente bestaande minimaregelingen en de mate van gebruik daarvan, wordt verwezen naar bijlage 1. Uit dit overzicht blijkt dat het te behalen financiële voordeel kan oplopen tot circa € 1.700,- op jaarbasis.

Omdat uit onderzoek bleek dat de mate van gebruik van de regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen veel hoger is dan van de bijzondere bijstand, heeft de afd. Sociale Zaken over de jaren 2005 en 2006 haar uitkeringsbestanden statistisch gematched met het bestand kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Het resultaat hiervan is weergegeven in onderstaand schema.

Jaar	Beroep op kwijtschelding	Beroep op bijzondere bijstand	Burgers die wel kwijtschelding hebben gekregen maar géén beroep op bijz. bijstand doen.
2005	1804	566	1238 (*)
2006	1963	518	1445 (*)
(*) uitgaande van de veronderstelling dat tenminste 40% met enige regelmaat wordt geconfronteerd met bijzondere kosten en met recht een beroep kan doen op bijzondere bijstand, bedraagt het non-gebruik van deze groep minimaal: jaar: 2005: 495 en jaar 2006: 578. Gegevens non-gebruik zijn gebaseerd op de verhouding aantal periodieke uitkeringen afd. SZ en toegekende aanvragen bijzondere bijstand.			

Uit deze matching blijkt dat circa 1400 burgers voldoen aan de strenge eisen voor kwijtschelding maar desondanks toch géén beroep doen op de regeling bijzondere bijstand.

Om voor de bijzondere bijstand in aanmerking te kunnen komen, moet naast de financiële situatie uiteraard sprake zijn van bijzondere kosten. Aangenomen mag worden dat tenminste een deel van deze groep burgers incidenteel bijzondere kosten heeft. In die zin toont deze matching aan dat er sprake is van non-gebruik door deze groep, daargelaten wat de feitelijke redenen zijn dat zij niet om bijzondere bijstand verzoeken. Deze redenen kunnen heel divers zijn.

ACTIEPUNT:

Er is hier sprake van duidelijke relatie met actiepunt 4 uit de nota 'sociaal Rosendaal': het niet-gebruik van sociale voorzieningen terugdringen.

De groep mensen die een beroep op kwijtschelding doet, dient actief benaderd te worden over de mogelijkheden van bijzondere bijstand.

Dit kan via een voorlichtingscampagne, maar kan ook zodanig gericht worden dat aan elke aanvraag om kwijtschelding een onderzoek naar de mogelijkheid voor bijzondere bijstand wordt verbonden.

Zie verder par. 9: voorlichting en aanpak non-gebruik.

§5. Doelstelling(en) bijzondere bijstand (2001)

In mei 2001 zijn in het kader van het beleid bijzondere bijstand een aantal doelen gesteld. De vraag rijst enerzijds of deze beleidsdoelen in de afgelopen jaren zijn gerealiseerd. Anderzijds kunnen ook maatschappelijke ontwikkelingen aanleiding zijn tot aanpassing van de doelen. Dit in samenhang met de gestelde doelen c.q. actiepunten uit de nota sociaal Roosendaal, zoals ook in de inleiding is aangegeven.

Doelstelling 1 (2001):
(aanvullend) instrument om uitstroom te realiseren waardoor uitkeringsonafhankelijkheid wordt gerealiseerd

Met deze doelstelling werd/wordt beoogd om via de verstrekking van bijzondere bijstand beperkingen die burgers hebben om werk te kunnen aanvaarden, weg te nemen. (bijv. werkkleding, reiskosten, studiekosten, fiets etc.)

Mate van toepassing:

2004: 33 toekenningen: € 16.190,--

2005: 27 toekenningen: € 7.566,--

2006: 0 toekenningen: € 0,--

In het verleden schakelde de gemeente voor de re-integratie van cliënten vaak re-integratiebedrijven in. Meestal werd met het re-integratiebedrijf afgesproken dat de kosten die het re-integratiebedrijf maakte werden vergoed via de re-integratiegelden, maar dat specifieke kosten die de burger in dat verband moest maken (bijv. reiskosten om cursus buiten Roosendaal te volgen) via de bijzondere bijstand werden vergoed. Vanaf 2004 wordt de re-integratie van cliënten nauwelijks meer uitbesteed aan re-integratiebedrijven. In navolging hiervan worden alle te maken kosten, incl. kosten voor cliënten, gezien als trajectkosten en betaald vanuit de re-integratiegelden. Dit verklaart de daling tot 0. Hiermee rijst de vraag of deze doelstelling gehandhaafd dient te blijven.

Hier ligt echter in samenhang met armoedebelief een duidelijke relatie met actiepunt 1: het bevorderen van participatie, maar niet alleen op de arbeidsmarkt.

Participatie is een belangrijk item op de beleidsterreinen die te maken hebben met armoedebestrijding. Er wordt daarin een belangrijke rol ingenomen door het WWB-beleid op het gebied van re-integratie en uitstroom naar werk.

Net zo goed de WMO (prestatieveld 5) een rol heeft in bevordering van deelname maatschappelijk verkeer van mensen met een beperking, is hier in samenhang ook een duidelijke rol aanwezig voor de bijzondere bijstand.

Optie is dan ook om de doelstelling te handhaven, maar in die zin aan te passen dat alle vormen van maatschappelijke participatie een nadrukkelijker betekenis binnen deze doelstelling en de bijzondere bijstand krijgen. Dit laat onverlet dat de gemeente altijd op individueel aanvraagniveau dient te beoordelen of er sprake is van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan waarin de client niet zelf kan voorzien. Opgemerkt wordt dat de gemeente géén bijzondere bijstand wenst te verlenen in de kosten van ongewenste vormen van (maatschappelijke) participatie. Te denken valt aan de situatie dat onder het mom van sociale participatie bijstand gevraagd wordt voor de kosten van lidmaatschap van een vereniging/organisatie die als crimineel of verboden wordt aangemerkt.

Om overlap met doelstelling 2 (=categoriale bijstandsverlening aan doelgroepen) te voorkomen ziet deze doelstelling 1 alleen toe op cliënten die jonger zijn dan 65 jaar.

Nieuwe/gewijzigde doelstelling 1:
(aanvullend) instrument om uitstroom te realiseren waardoor uitkeringsonafhankelijkheid wordt gerealiseerd, of om de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement te verbeteren voor personen tot 65 jaar.

Met de voorgestelde uitbreiding wordt tevens uitvoering gegeven aan de door de Raad op 28 juni 2007 aangenomen motie "Alternatief voor Roosendaalpas".

Omdat zoals eerder geconstateerd de kosten van arbeidsgerelateerde participatie grotendeels zo niet helemaal onder het inkomensdeel vallen, zal hier dus de nadruk komen te liggen op alle kosten van maatschappelijke participatie niet arbeidsmarkt- of uitstroomgericht, behoudens de door de gemeente als niet noodzakelijk (ongewenst) bestempelde vormen van participatie.

Op basis van deze herformuleerde doelstelling kan op beoordeling van de individuele omstandigheden

worden bepaald wat noodzakelijke middelen zijn die de burger nodig heeft om sociaal te kunnen participeren.

Meestal zal deze beoordeling plaatsvinden in het kader van bepaling en het vastleggen van een 'zorgtraject', maar ook bij deelname aan een werktraject of in andere situaties kan de noodzaak voor deze kosten aanwezig zijn.

Voor een verdere detailbeschrijving wordt verwezen naar paragraaf 7 waar de toe te voegen kostensoorten zijn verzameld.

Doelstelling 2 (2001):

instrument om de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement te verbeteren d.m.v. categoriale bijz. bijstandsverlening

In het bijzondere bijstandsbeleid 2001 is deze doelstelling opgenomen om het mogelijk te maken om op categoriale wijze aan de gedefinieerde doelgroep een financiële tegemoetkoming te kunnen verstrekken in de kosten van:

- sportieve activiteiten (=lidmaatschap van een vereniging);
- culturele activiteiten (bijv. kosten schouwburg, Iesgeld Centrum voor de Kunsten);
- kosten die verband houden met communicatie en informatievoorziening (bijv. internet, telefoon en dagblad)

De klant heeft vrijheid om zelf een keuze te maken of hij/zij de verleende categoriale bijzondere bijstand besteed aan één of meerdere/alle hiervoor genoemde items.

De gedefinieerde doelgroepcriteria zijn:

- belanghebbende moet op datum aanvraag minimaal 36 maanden rondkomen van een inkomen op het niveau van het sociaal minimum (behoeft dus geen bijstand - loaw-uitkering te zijn);
- op datum aanvraag dient de belanghebbende géén arbeidsverplichting te hebben.

Sedert de inwerkingtreding van de WWB op 01 jan. 2004 is de verstrekking van categoriale bijzondere bijstand beperkt tot de doelgroepen:

- personen van 65 jaar en ouder;
- chronisch zieken en gehandicapten.

De mogelijkheid om categoriale bijzondere bijstand te verstrekken aan chronisch zieken en gehandicapten is een uitvloeisel van de "Tijdelijke regeling chronisch zieken en gehandicapten" uit 2004-2005. Voor nadere informatie hierover, zie mede §7 – kostensoort: Categoriale bijz. bijstand voor chronisch zieken en gehandicapten v.a. 18 jaar.

Wel is het zo dat de aanpak van het non-gebruik van voorzieningen via de armoedeteams of anderszins, het gebruik hiervan positief kan beïnvloeden.

Ondanks de beperkingen die de WWB kent t.a.v. de verstrekking van categoriale bijzondere bijstand, blijft de noodzaak onverkort bestaan.

Hiermee wordt vanuit de bijzondere bijstand een invulling gegeven aan actiepunten 1 uit de nota 'Sociaal Rosendaal'.

Mate van toepassing:

2004: 27 toekenningen: € 6.112,--

2005: 243 toekenningen: € 65.896,--

2006: 72 toekenningen: € 19.124,--

Noot: de uitvoering van de tijdelijke regeling: Categoriale bijzondere bijstand aan chronisch zieken en gehandicapten (zie ook §7 – regeling chronisch zieken en gehandicapten) verklaart het extra gebruik in 2005 en begin 2006.

Gelet op het bovenstaande in samenhang met het vermelde onder doelstelling 1, wordt voorgesteld om de in 2001 geformuleerde doelstelling 2 op in de navolgende zin te wijzigen.

Nieuwe/gewijzigde doelstelling 2:

instrument om d.m.v. categoriale bijzondere bijstand:

- de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement te verbeteren;
- chronisch zieken en gehandicapten financieel te ondersteunen ter dekking van “verborgen” kosten die direct of indirect het gevolg zijn van ziekte of gebrek”.

Doelstelling 3 (2001):

het bieden van inkomensondersteuning in die situaties dat het periodieke inkomen naar het oordeel van de gemeente ontoereikend is om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien

Betreft concreet het verstrekken van bijzondere bijstand in de vorm van woonkostentoeslag, toeslag voormalige alleenstaande ouders; - jongerentoeslag van 18 tot 21 jaar; - vergoeding voor een particuliere ziektekostenverzekering (tot 2006) en eventuele overbruggingsuitkeringen.

Naar zijn aard betreft het hier in feite allemaal periodieke aanvullingen op het algemene inkomen.

Desondanks moeten deze periodieke aanvullingen van het (maandelijkse) inkomen in formele zin als bijzondere bijstand worden aangemerkt.

Veelal gaat het om een periodieke aanvulling gedurende een afgebakende periode (bijv. tijdstip waarop men 21 jaar wordt waarna regulier inkomen toereikend is, of de datum waarop recht op andere vormen van inkomensaanvulling ontstaan (bijv. huurtoeslag via de Belastingdienst bij hoge woonlasten e.d.).

Het bieden van (tijdelijke) periodieke inkomensondersteuning via de bijzondere bijstand zal dan ook voor een beperkte groep cliënten steeds noodzakelijk en onontkoombaar zijn en blijven.

Hiermee wordt vanuit de bijzondere bijstand een invulling gegeven aan actiepunten 3 uit de nota ‘sociaal Rosendaal’.

Mate van toepassing:

2004: 134 toekenningen: € 148.553,--

2005: 131 toekenningen: € 147.597,--

2006: 76 toekenningen: € 91.823,--

Verklaring: daling verstrekkingen 2006:

- i.v.m. invoering huurtoeslag via de Belastingen is het aantal toekenningen bijzondere bijstand woonkostentoeslag bijna gehalveerd;
- ook aantal toeslagen voormalige alleenstaande ouders is met bijna de helft gedaald. In 2006 zijn er slechts een paar WWB-normomzettingen geweest van norm alleenstaande ouder naar norm alleenstaande.

In §7 – kostensoorten:

- bijzondere bijstand en inwonende studerende kinderen – overbruggingstoeslag voormalige alleenstaande ouder en bijzondere bijstand specifieke opleidingskosten, worden vervolgens nadere voorstellen tot verruiming van de bijzondere bijstand gedaan die vallen onder deze doelstelling.

Doelstelling 3 behoeft dan ook geen aanpassing.

Doelstelling 4 (2001):

verstrekken van een financiële voorziening indien de bijzondere individuele omstandigheden daartoe aanleiding geven en waarbij de aanvrager voor de te maken kosten geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening

Deze doelstelling geeft invulling aan het individualiseringsprincipe van de WWB. Omdat individualisering één van de hoofdprincipes van de bijzondere bijstand is, is het ondenkbaar om dit uitgangspunt te wijzigen. Het merendeel van alle bijzondere bijstandsverstrekkingen valt dan ook onder deze doelstelling.

Mate van toepassing:

2004: 849 toekenningen: € 473.173,--

2005: 732 toekenningen: € 431.116,--

2006: 792 toekenningen: € 543.713,--

Ondanks dat:

- het aantal periodieke WWB-uitkeringsgerechtigden in 2006 sterk is gedaald (=grootste groep mensen die normaliter beroep doet op de bijzondere bijstand) en
  - de gemeente sedert 2006 een collectieve zorgverzekering voor minima kent met als gevolg dat veel medische kosten niet langer meer via de bijzondere bijstand worden vergoed,
- is het aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand en ook het gemiddelde uitkeringsbedrag in 2006 t.o.v. het jaar 2005 toch gestegen.

Het aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand voor medische kosten bedroeg in:

- 2004: 292,
- 2005: 302,
- 2006: 236,
- 2007 tot 1 mei: 58 (prognose heel 2007 =173).

Voor verdere details en specificatie wordt verwezen naar bijlage 2.

Doelstelling 4 onverkort te handhaven.

Standpunt 5 (2001):

Betreft afwijkende toepassing van de doelstellingen genoemd onder: 2, 3 en 4:

- indien belanghebbende bijzondere bijstand verzoekt voor duurzame gebruiksgoederen, deze af te wijzen indien de belanghebbende een baan heeft geweigerd en/of niet meewerkt aan de realisatie van het opgestelde trajectplan in de periode 12 maanden voorafgaand aan datum aanvraag. Indien in deze periode van 12 maanden geen weigerachtig gedrag meer voorkomt dan is op grond hiervan afwijzing niet aan de orde;
- idem, indien de belanghebbende individuele of categoriale bijzondere bijstand verzoekt voor deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming / doorbreking sociaal isolement;
- indien belanghebbende bijzondere bijstand verzoekt c.q. heeft als inkomensondersteuning in die situaties dat het periodieke inkomen naar het oordeel van de gemeente ontoereikend is om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien, wordt in geval van maatregelwaardig gedrag de maatregel getroffen over de van toepassing zijnde bijstandsnorm inclusief de gemeentelijke toeslagen/ verlagingen en die verstrekte bijzondere bijstand.
- voor medische kosten geldt dat deze op grond van verwijtbaar gedrag niet geheel of gedeeltelijk afgewezen kunnen worden.

In concreto komt dit beleid er op neer dat bij cliënten die in een tijdvak van 1 jaar voorafgaand aan de aanvraag bijzondere bijstand verwijtbaar regulier werk niet hebben aanvaard of behouden, het recht op bijzondere bijstand kan worden ontzegd. Overweging hierbij is dat ook bij de verstrekking van bijzondere bijstand het principe geldt dat de cliënt de plicht heeft om zelf al het nodige te doen om bijstandsafhankelijk te voorkomen. Vanuit deze gedachte wordt het ongewenst geacht dat indien een cliënt zich willens en wetens in een situatie van uitkeringsafhankelijkheid manoeuvreert bij confrontatie met bijzondere kosten (bijv. vervanging van huisraad) hij deze op een vrij gemakkelijke wijze vergoed kan krijgen via de bijzondere bijstand. Dit beleid ligt dan ook in lijn met het gemeentelijk re-integratie -en maatregelenbeleid WWB,

Vanwege de risico's voor de gezondheid is wel bepaald om zo'n ingrijpende maatregel achterwege te laten wanneer bijzondere bijstand voor medisch noodzakelijke kosten wordt gevraagd.

Mate van toepassing van deze uitzonderingsbepaling: kan niet worden geconcretiseerd.

De reden hiervan is dat in het uitkeringsstelsel van de afd. Sociale Zaken bij afwijzing van aanvragen bijzondere bijstand de reden van afwijzing niet wordt vastgelegd in het geautomatiseerde systeem. .

Getalsmatig blijkt dat in de afgelopen jaren zijn enige honderden aanvragen zijn afgewezen t.w.:

- 2004: 273 (=19%);
- 2005: 242 (=12%);
- 2006: 251 (=18%).

Uit een steekproefonderzoek uit alle afwijzende beslissingen in 2006 (zie bijlage 3) blijkt wat dat in 2006 de belangrijkste redenen voor afwijzing waren:

- niet noodzakelijke kosten (=45%) en
- beroep op voorliggende voorziening (=38%).

In de steekproef zijn geen dossiers aangetroffen met als afwijzingsgrond maatregelwaardig gedrag.

Vanwege de samenhang met het vigerende maatregelen – en re-integratiebeleid wordt desondanks voorgesteld deze in 2001 geïntroduceerde bepalingen te handhaven.

Standpunt 5 dient te worden gehandhaafd.

§6. Voorstel: algemeen beleidskader bijzondere bijstand

Sommige gemeenten hanteren een ruimhartig beleid in het kader van bijzondere bijstand door middel van toepassing van het zogenaamde bovenwettelijk beleid bijzondere bijstand.

De Centrale Raad van Beroep toetst niet zozeer meer aan de noodzakelijkheid maar meer of de gemeente de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (m.n. rechtsgelijkheid) goed heeft nageleefd.

De keuze tot het voeren van bovenwettelijk beleid werkt vooral door in het algemene kader van de bijzondere bijstand. Het algemene kader wordt met name gevormd door de keuzes die gemaakt worden op de onderdelen: drempelbedrag, reservering en draagkracht.

Deze onderdelen (begrippen) worden onderstaand nader uitgelegd, samen met de vorm waarin de bijzondere bijstand wordt verstrekt t.w. een bedrag om niet of als lening.

Omdat deze onderdelen niet los van elkaar kunnen worden gezien, is aan het einde van deze paragraaf het advies opgenomen waarin al deze elementen zijn verwerkt.

1. Drempelbedrag:

Uitgaande van het principe dat ook een minimuminkomen geacht wordt toereikend te zijn om alle voorkomende reguliere uitgaven te kunnen betalen, is het verdedigbaar dat wanneer iemand op jaarbasis lage bijzondere kosten heeft, hij deze ook daaruit kan betalen. Op basis van deze theorie zie je dan ook dat ook het Rijk bij bepaalde wettelijke regelingen (bijv. gebruik thuiszorg of inburgering) ook van mensen met een minimuminkomen toch een kleine eigen bijdrage verlangt.

Ook bij de bijzondere bijstandsverlening ziet de gemeente zich voor deze vraag gesteld en moet dus een beleidsmatige keuze maken of zij vindt dat zij vorenvermeld standpunt wel/niet onderschrijft. Art. 35 lid 2 van de WWB biedt de gemeente hierin een keuzemogelijkheid. De hoogte van dit drempelbedrag wordt door het Rijk bepaald en bedraagt voor 2007: € 115,-- op jaarbasis.

Als de gemeente kiest voor hantering van het drempelbedrag dan houdt dat in de cliënt bij bijzondere bijstandsverlening altijd een eigen bijdrage verschuldigd is en dus nimmer bijzondere bijstand wordt verleend als de door de aanvrager te maken bijzondere kosten op jaarbasis dit drempelbedrag niet te boven gaan.

Het college van B&W heeft in het verleden besloten om vanaf 1 januari 1996 geen drempelbedrag meer te hanteren.

Het voordeel voor de bijstandsaanvrager is dat alle te maken noodzakelijke bijzondere kosten direct voor vergoeding in aanmerking komen in plaats van dat de eerste € 115,-- voor eigen rekening komen, ook bij een minimuminkomen. Hierdoor kan men ook eerder een beroep op bijzondere bijstand doen voor opgelegde eigen bijdragen bij andere (wettelijke) regelingen, bijvoorbeeld: eigen bijdrage kosten thuiszorg, W.M.O., inburgering e.d. De bijzondere bijstand wordt in deze dus tevens een soort suppletie-regeling.

Er bestaat thans geen aanleiding om hier een ander standpunt over in te nemen.

Advies toepassing drempelbedrag:

Geen drempelbedrag te hanteren bij de verlening van bijzondere bijstand.

2. Reservering:

In het element reservering ligt een link naar actiepoint 2 van de nota sociale Roosendaal.

Wat wordt met reservering bedoeld ?

Reservering is uitsluitend aan de orde bij aanvragen bijzondere bijstand voor duurzame gebruiks-goederen. Duurzame gebruiks-goederen behoren immers naar hun aard tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Dientengevolge moeten deze normaliter vanuit het reguliere inkomen worden betaald d.m.v. sparen vooraf (=reservering) of gespreide betaling achteraf (=lenen). Dit principe geldt ook bij een (langdurig) inkomen op het niveau van het sociaal minimum.

Vanuit deze gedachte is in het huidige beleid daarom ook bepaald dat bij een aanvraag bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen een reserveringstermijn van 36 maanden voorafgaand aan de bijstands aanvraag wordt gehanteerd. Datum aanvraag is daarbij bepalend.

De hoogte van reserveringsruimte is hierbij forfaitair vastgesteld op 5% van de inkomsten per maand inclusief vakantietoeslag bij een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm. Bij een hoger inkomen geldt nog steeds die 5% maar is dit niet langer forfaitair. In voorkomende gevallen dient de 5% berekend te worden over de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven (vaste lasten).

Bij de berekende reserveringsruimte kunnen eventuele gedane uitgaven voor noodzakelijke gebruiksgoederen in deze 36 maanden periode op de thans in aanmerking te nemen reservering in mindering gebracht worden.

Voorbeeld:

Stel: iemand vraagt op 1 aug. 2007 € 2.500,- bijzondere bijstand voor huisraad en de bijstandsnorm is de afgelopen 3 jaar voor die persoon € 1.000,- per maand incl. vakantietoeslag geweest.

De in acht te nemen reserveringsperiode is dan: 1 aug. 2004 tot 1 aug. 2007 (=36 maanden).

Het bedrag wat hij geacht wordt te hebben kunnen reserveren is dan 5% van € 1.000,- = € 50,- per maand. Over een periode van 36 maanden derhalve € 1.800,-.

Indien hij de afgelopen 3 jaar geen andere noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen heeft moeten aanschaffen wordt er bij de nu te nemen beslissing van uitgegaan dat de klant dus vanuit het reserveringsprincipe zelf € 1.800,- kan betalen waardoor alléén voor het verschil t.w. € 700,- bijstand zal worden verstrekt.

Indien de klant aantoont bijv. 2 jaar geleden reeds noodzakelijke uitgaven voor duurzame gebruiksgoederen te hebben gedaan (bijv. vervanging vloerbedekking en meubilair ad. € 2.000,-) dan wordt het forfaitair berekende reserveringsbedrag daarmee gecorrigeerd en resteert dat in dit voorbeeld in een nihil-bedrag.

Indien blijkt dat de aanvrager had moeten/kunnen reserveren, wordt de aanvraag voor duurzame gebruiksgoederen om die reden afgewezen.

Slechts in uitzonderlijke gevallen waarbij sprake is van een situatie dat de aanschaf géén uitstel kan dulden en de burger zelf geen middelen heeft om de aanschaf op een andere wijze te financieren, kan bijzondere bijstand worden verstrekt. De bijstand wordt dan echter beperkt tot de aller-noodzakelijkste goederen en verstrekt onder de voorwaarde van een strikte terugbetalingsverplichting.

Vraag die met enige regelmaat gesteld wordt is in hoeverre de veronderstelling reëel is dat vanuit een langdurige periode met een inkomen op bijstandsniveau überhaupt valt te reserveren.

Anderzijds moet ook worden voorkomen dat belanghebbenden hun middelen aan niet noodzakelijke goederen besteden, maar bij de aanschaf van noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen direct een beroep doen op bijzondere bijstand. Belanghebbenden dienen immers verantwoord met de hen ter beschikking staande middelen om te gaan.

Kortom er zijn meerdere mogelijkheden denkbaar om om te gaan met het fenomeen reservering.

|
Onderstaand volgen 4 (keuze)opties.

Reservering scenario 1:

Over termijn van 36 maanden: 5% van het inkomen in acht te nemen als reservering (forfaitair tot 110% en berekend vanaf 110%) (= huidig beleid)

Reservering scenario 2:

Over termijn van 36 maanden: geen rekening te houden met reservering bij een inkomen tot de bijstandsnorm toe te passen en 5% van het meerdere boven de relevante bijstandsnorm.

Reservering scenario 3:

Over termijn van 36 maanden: geen rekening te houden met reservering bij een inkomen tot 110% van de relevante bijstandsnorm toe te passen en 5% van het

meerdere.

Reservering scenario 4:

Over termijn van 36 maanden: geen rekening te houden met reservering bij een inkomen tot 120% van de relevante bijstandsnorm toe te passen en 5% van het meerdere.

Gelet op de hoofdregel dat duurzame gebruiksgoederen naar hun aard behoren tot de algemene kosten van het bestaan en daarom gefinancierd moeten worden vanuit het spaargeld of een af te sluiten lening, dient bij een keuze voor de opties 2 t/m 4 tevens een standpunt ingenomen te worden hoe de gemeente omgaat met bijstandsaanvragen wanneer blijkt dat de cliënt feitelijk beschikt over gereserveerde middelen (=spaargeld). Immers bij de opties 2 t/m 4 houdt de gemeente geen rekening met de forfaitaire reservering bij een inkomen tot 100% bijstandsnorm, terwijl deze in praktische zin toch aanwezig/beschikbaar kan zijn. Vanuit het principe dat bijstandsverlening als laatste vangnet geldt (=sluitstukvoorziening), kan en mag niet aan de feitelijke aanwezigheid van (spaar)middelen voorbij worden gegaan. In die situatie is het reëel om hiermee rekening te houden als de feitelijk aanwezige middelen een normbedrag van € 1.500,- te boven gaan.

Hiermee wordt recht gedaan aan het algemene principe dat duurzame gebruiksgoederen normaliter buiten de sfeer van de bijzondere bijstand behoren te vallen.

Concreet betekent dit dat indien aanvrager bijvoorbeeld een positief banksaldo heeft van € 2.000,-, van hem wordt verwacht dat hij/zij hieruit zelf € 500,- aanwendt voor de te maken inrichtingskosten.

Prognose van de te maken bijstandsuitgaven bij bovenstaande scenario's:

Kosten: de kosten verstrekkingen duurzame gebruiksgoederen op basis van het huidige beleid bedragen ongeveer € 165.000,- (100 toekenningen).

Er zijn echter geen cijfers beschikbaar in hoeverre en hoe vaak reservering in het verleden tot een (gedeeltelijke) afwijzing van aanvragen heeft geleid.

Er kan in die zin dus geen prognose worden gedaan wat bijstelling van de reserveringsnorm zal betekenen t.a.v. een toename van het gebruik en dus de uitgaven bijzondere bijstand.

Nieuwe/gewijzigd beleid t.a.v. hantering reservering bij aanvragen duurzame gebruiksgoederen:

Bij bijstandsaanvragen voor duurzame gebruiksgoederen geen rekening te houden met reserveringsruimte bij een inkomen tot 100% van de relevante bijstandsnorm.

Als het inkomen hoger is, dan de beleidsregel toe te passen dat 5% van het meerdere over een periode van 3 jaar voorafgaand aan datum aanvraag als reserveringsruimte wordt gehanteerd. (=scenario 2).

Met verwijzing naar de hiervoor vermelde passage over feitelijke aanwezige middelen (spaargeld), tevens te bepalen dat met feitelijk beschikbare middelen/contanten, altijd rekening wordt gehouden als deze een normbedrag van € 1.500,- te boven gaan.

3. Draagkracht:

In het element draagkracht ligt een link naar actiepunt 2 van de nota sociale Roosendaal.

Wat wordt met draagkracht bedoeld ?

Draagkracht wil zeggen dat wanneer het inkomen en/of vermogen een bepaalde normering te boven gaat, dat men dan geacht wordt het overschrijdingsbedrag deels of volledig zelf bij te dragen in de te maken kosten. Opgemerkt wordt dat draagkracht in het inkomen altijd naar de toekomst toe werkt en dus niet zoals bij reservering naar het verleden wordt gekeken.

Binnen het huidige bijzondere bijstandsbeleid wordt voor wat betreft de berekening van de aanwezige draagkracht sedert vele jaren gewerkt met een vast percentage van 35% van het meerinkomen boven 100% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Specifiek voor bijzondere bijstand als inkomensaanvulling (zie: kostensoorten genoemd bij doelstelling 3: pag. 12) geldt een percentage van 100% van het meerinkomen. Dit is immers inherent aan deze kostensoorten.

In de Memorie van Toelichting van de Wet werk en bijstand (=art. 35 WWB) staat over draagkracht vermeld: "Burgemeester en wethouders hebben in het kader van de bijzondere bijstand volledige vrijheid in de vaststelling van de draagkracht van de belanghebbende. Dit betekent dat zij zelf bepalen welk deel van de middelen bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking wordt genomen".

Vanwege deze gemeentelijke beleidsvrijheid zijn er dus verschillende opties mogelijk afhankelijk van de vraag hoe ruimhartig de gemeente wil zijn. Indien de wens bestaat om in de toekomst een ruimhartiger beleid te gaan voeren, kan de gemeente dat bewerkstelligen door bij het onderdeel draagkracht de draagkrachtnormering ruimer te maken.

Te denken valt hierbij aan:

- een verhoging van de normering van het draagkrachtinkomen tot bijv. 110% of 120% van de relevante bijstandsnorm of
- een verlaging van het te hanteren draagkracht-percentages van thans 35% naar bijvoorbeeld 25%.

Bij een verhoging van het draagkrachtinkomen naar bijv. 110 of 120% t.o.v. de relevante bijstandsnorm wordt de mogelijkheid voor de Roosendaalse burger om een beroep te doen op bijzondere bijstand verruimd. In het kader van de armoedebestrijding is door deze maatregel een grotere groep mensen te bereiken.

Wel dient daarbij te worden opgemerkt dat deze verruiming van het draagkrachtinkomen alléén van toepassing dient te worden verklaard op die kostensoorten die niet als inkomensaanvulling gelden. Al eerder is vermeld dat de aard van laatstgenoemde kostensoorten t.w. inkomensaanvulling op bijstandsniveau een dergelijke verruiming blokkeert. Bovendien ligt hier vaak een relatie met het recht op voorliggende voorzieningen (bijv. huurtoeslag via de Belastingdienst). Kortom voor deze kosten dient te allen tijde de normering van 100% draagkracht in stand te worden gelaten.

Het betreft zoals eerder aangegeven de kostensoorten: woonkostentoeslag, garantietoeslag voormalig alleenstaande oudergezinnen, aanvullende bijzondere bijstand voor jongeren tot 21 jaar met een noodzaak tot zelfstandig wonen en een overbruggingsuitkering.

Onderstaand volgen een 4-tal opties waarin een mogelijke verruiming van de draagkracht en de te verwachten financiële gevolgen daarvan nader zijn uitgewerkt.

Draagkracht scenario 1:

Ondergrens draagkracht uit inkomen handhaven op 100% van de relevante bijstandsnorm en 35% van het meerdere beschouwen als draagkracht(=huidig beleid)

Dit is de meest zuivere benadering van de bijzondere bijstand als vangnetvoorziening.

(percentage van 35 is nog steeds afgeleid van de landelijke (BLD-)regeling in het verleden).

Kosten: de uitgaven van de bijzondere bijstand op basis van het huidige beleid zijn geprognosticeerd op € 704.541,- (zie §7).

De uitvoeringskosten worden ingeschat op € 276.000,--.

Deze prognose is afgeleid van de totalen uitgaven over 2006 en het benodigd aantal uren daarvoor in relatie tot de prognose voor de uitgaven dit jaar.

Draagkracht scenario 2:

Ondergrens draagkracht uit inkomen handhaven op 100% van de relevante bijstandsnorm en 25% van het meerdere beschouwen als draagkracht. Dit streeft naar handhaving van de onder optie 1 genoemde systematiek, maar met versoepeling van het draagkrachtpercentage.

Kosten: de uitgaven gebaseerd op dit scenario zullen waarschijnlijk marginaal afwijken van optie 1.

Draagkracht scenario 3:

Met uitzondering van de kostensoorten die als inkomensaanvulling worden gezien (zie aanhef pag. 16), de ondergrens draagkracht uit inkomen optrekken tot 110% van de relevante bijstandsnorm en 35% van het meerdere beschouwen als draagkracht.

Met oprekking van het draagkrachtprincipe kan een bredere groep burgers bereikt worden.

Kosten: met gebruikmaking van de cijfers minimasite van Stimulansz (voorheen Coelo) (zie §3) en de prognose uitgaven bijzondere bijstand 2007 op basis van het huidige beleid, kunnen de uitgaven bijzondere bijstand toenemen tot € 1.035.675,- bij 110% sociaal minimum.

Voor de uitvoeringskosten is op basis de gegevens van Stimulans is dezelfde vermenigvuldigings-factor (1,5X) op de uitvoeringskosten in scenario 1 toegepast.

Deze komen daarmee uit op € 414.000, -.

Draagkracht scenario 4:

Met uitzondering van de kostensoorten die als inkomensaanvulling worden gezien (zie aanhef pag. 16)), de ondergrens draagkracht uit inkomen optrekken tot 120% van de relevante bijstandsnorm en 35% van het meerdere beschouwen als draagkracht.

Met oprekking van het draagkrachtprincipe kan een bredere groep burgers bereikt worden.

Kosten: met gebruikmaking van de cijfers minimasite van Stimulansz (voorheen Coelo) (zie §3) en de prognose uitgaven bijzondere bijstand 2007 op basis van het huidige beleid, kunnen de uitgaven bijzondere bijstand toenemen tot € 1.648.625, - bij 120% sociaal minimum.

Ten aanzien van de uitvoeringskosten is hier vanuit de gegevens van Stimulans de vermenigvuldigingsfactor 2,34 toegepast, leidend tot € 645.850, - aan uitvoeringskosten.

<p><u>Advies toepassing draagkracht:</u> het huidige beleid ongewijzigd te continueren.</p>

Dit betekent dat er geen draagkracht wordt berekend bij een inkomen tot 100 % van de relevante bijstandsnorm en 35% van het meerdere indien men beschikt over een hoger inkomen. Uitzondering op vorenvermelde regel geldt voor bijzondere bijstand als inkomensaanvulling. Betreft de kostensoorten: woonkostentoeslag, toeslag voormalig alleenstaande oudergezinnen, aanvullende bijzondere bijstand voor jongeren tot 21 jaar met een noodzaak tot zelfstandig wonen en nieuwe overbruggingsuitkering (zie §7). Hiervoor dient de draagkracht te worden bepaald op 100% van het inkomen boven de relevante bijstandsnorm. Voorts de draagkracht uit vermogen te handhaven op 100% van het z.g. bescheiden vrij te laten vermogen als vermeld in art. 34 lid 3 WWB.

4. Vorm van de bijstand

Hoofregel in het huidige beleid is dat bijzondere bijstand in principe om niet (dus geen terugbetalingsplicht) wordt uitgekeerd tenzij het om verstrekking van duurzame gebruiksgoederen gaat. Omdat men bij duurzame gebruiksgoederen geacht wordt daarvoor te sparen of een lening af te sluiten bij een bank en bijstandsverlening dus uitzondering moet zijn wordt dan de bijstand als lening verstrekt. In dat geval geldt in principe een aflossing van 5% van de bijstand gedurende maximaal 3 jaar, waarbij het overige om niet wordt verstrekt.

Indien er sprake is van onverantwoord handelen maar de gevraagde bijstand in de vorm van een lening toch noodzakelijk is, dient deze volledig in 3 jaar (met een hogere aflossing) terugbetaald te worden. De enige uitzondering op een lening is indien er een formeel schuldsaneringstraject loopt. Opties verstrekking bijzondere bijstand duurzame gebruiksgoederen:

- als lening;
- om niet.

Geconcludeerd dient te worden dat indien de verstrekkingen op het gebied van duurzame gebruiksgoederen om niet zouden worden verstrekt, toch zeker in combinatie met optrekking van de reserverings- en draagkrachtnorm naar 120%, dit een zeer explosieve groei van de bijstandsuitgaven tot gevolg kan hebben.

Met inachtneming van de cijfers zoals opgenomen op §4 inzake het aantal huishoudens tot 120% en de gemiddelde mogelijke verstrekking van € 9000,-, zou dit een uitgave tot in tientallen miljoenen kunnen betekenen. Nog daargelaten dat een verstrekking om niet zich bovendien niet verhoudt tot het feit dat een lening via de Gemeentelijke Kredietbank of een andere bank in principe nog steeds als voorliggende voorziening geldt.

Advies toepassing vorm van de bijstand:

het huidige beleid ongewijzigd te continueren inhoudende dat de bijstand in principe om niet wordt verstrekt, tenzij het bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen betreft.

De aflossing op een lening voor duurzame gebruiksgoederen te bepalen op 5% van het inkomen gedurende maximaal 3 jaar en het overige om niet verstrekken.

Indien er sprake is van aflossing op eerder aangegane schulden wordt daarmee bij bepaling van de (forfaitaire) aflossing op de nu te verstrekken leenbijstand geen rekening mee gehouden.

Dat betekent dat de bijzondere bijstand ook dan (bij voorrang op andere schulden) binnen 3 jaar afgelost dient te worden. Overweging hierbij is vooral dat indien hier wel rekening mee wordt gehouden, dit zou betekenen dat er direct of indirect bijstand in schulden wordt verstrekt.

Immers dit beïnvloedt het maximale om niet te verstrekken bedrag.

T.a.v. drempelbedrag, reservering en draagkracht wordt tot slot nog opgemerkt dat wijziging van deze algemene uitgangspunten van het bijzondere bijstandsbeleid een enorme impact op het totale bijzondere bijstandsvolume en dus ook de daarmee gemoeid zijnde uitgaven heeft. De beschikbare middelen zijn op grond van de huidige begroting en de aangedragen dekkingsmiddelen (zie §8) echter gelimiteerd tot maximaal € 1,2 miljoen. Ook op kostensoortniveau (zie § 7) worden in deze nota voorstellen gedaan tot verruiming van het huidige beleid welke ook tot hogere uitgaven leiden. De beperkte budgetruimte noopt dan ook tot het maken van keuzes in deze. Rekeninghoudend met dit dilemma, wordt voorgesteld om de uitbreiding op kostensoortniveau (zie § 7) te laten prevaleren boven een wijziging van de algemene uitgangspunten. Immers de echte/meest behoeftige burgers zullen zich bevinden onder de groep mensen met een inkomen op het minimum niveau.

§7. Voorstel: aanpassingen bijzondere bijstandsbeleid op kostensoorten

Zoals in de inleiding is weergegeven zijn in het Vademecum sociale zaken een aantal met regelmaat voorkomende kosten beschreven.

Voor een betere invulling van actiepunt 2 uit de nota "Sociaal Roosendaal" zijn de volgende kosten (-soorten) toegevoegd.

Een aantal van deze toevoegingen zijn een rechtstreeks gevolg van de evaluatie zoals opgenomen in § 5: de doelstellingen bijzondere bijstand.

De opsomming van deze kostensoorten is volstrekt niet limitatief bedoeld. Immers, het principe van individualisering laat geen limitering toe.

Bij de kostensoorten maatschappelijke participatie algemeen en voor zorgklanten, pc-gebruik kinderen in het voortgezet onderwijs en de categoriale bijzondere bijstand chronisch zieken en gehandicapten, is een schatting van de kosten gemaakt.

Bij de overige kostensoorten is de verwachting dat hier slechts incidenteel een beroep op wordt gedaan of de verstrekking per aanvraag zodanig klein is, dat de totale kosten niet hoog zullen zijn.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat bij de beoordeling van het recht op bijstand op de hierna genoemde kosten(-soorten) natuurlijk altijd de in §6 genoemde algemene aspecten (=draagkracht en vorm van de bijstand) van toepassing zijn.

- Bijzondere bijstand maatschappelijke participatie:

Zoals in par. 5 aangegeven, is ruimte gecreëerd om de kosten van maatschappelijk participatie, anders dan gericht op uitstroom naar werk, via de bijzondere bijstand te benaderen.

Met verwijzing naar de definitie van sociaal isolement (zie § 2), kan door de inzet van bepaalde instrumenten, ter verbetering van het maatschappelijk functioneren en het individuele welzijn, het menselijke contact wordt bevorderd. De kosten verbonden aan deze middeleninzet kunnen mits deze naar het oordeel van de gemeente in het individuele geval noodzakelijk worden geacht via de bijzondere bijstand worden vergoed.

Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de kosten van allerlei activiteiten op het gebied van deelname aan verenigingen e.d. Tijdens behandeling raadsvoorstel door commissie samenleving is aangegeven dat ook te maken reiskosten (bijv. i.v.m. ver familiebezoek) hieronder kunnen vallen.

De kosten waren in principe te bepalen op € 100,- per gezinslid (individueel te beoordelen).

Op dit moment is het al zo dat wij aan mensen van 65 jaar en ouder categoriale bijzondere bijstand verstrekken om de deelname aan het maatschappelijk verkeer te bevorderen en sociaal isolement te voorkomen of te doorbreken. Bij de verstrekking van categoriale bijzondere bijstand worden forfaitaire vergoedingsbedragen gehanteerd t.w.: € 200, -- voor alleenstaanden en € 325,- voor alleenstaande ouders en gezinnen. De overweging om bij de bijstandverlening voor maatschappelijke participatie aan mensen tot 65 jaar geen forfaitaire vergoedingsbedragen te hanteren is dat de individuele beoordeling van de noodzakelijk te maken kosten als uitgangspunt wordt genomen.

Bij de categoriale regeling voor 65 plussers is het voldoende dat men tot de doelgroep behoort.

Bovendien is meegewogen dat mensen boven 65 jaar vaak een verminderde mobiliteit hebben.

Daardoor zijn zij in hogere mate aangewezen op voorzieningen om sociaal isolement te voorkomen of te doorbreken wat ook vaak hogere kosten met zich brengt.

Scenario 1 sociale participatie:

Een beroep op deze kostensoort voor te behouden aan de “zorgklanten” van sociale zaken waarvoor ook een zorgtraject wordt opgesteld en in het kader van dat zorgtraject activiteiten ondernomen dienen te worden, dan wel indien er een indicatie aanwezig is op medische of psychische gronden.

Statistisch gezien bedraagt de gemiddelde huishoudgrootte 2,3 personen.

Om een indicatie te verkrijgen van de kosten op dit onderdeel, is deze gebaseerd op het aantal zorgklanten binnen het zorgteam.

Op dit moment bestaat dat uit 452 alleenstaanden en 157 gehuwden of eenoudergezinnen.

Met doorberekening van de gemiddelde huishoudgrootte statistisch, is een aantal verstrekkingen van 1000 mogelijk.

De uitgaven komen daarmee uit op € 100.000, -.

De uitvoeringskosten zijn geraamd op € 46.500,--, uitgaande van ongeveer 600 aanvragen uit de doelgroep.

Er vanuit gaande dat deze aanvragen in hoofdzaak door ‘bekende’ klanten zal worden gedaan, is 1 uur per aanvraag berekend.

Scenario 2 sociale participatie:

Een beroep op deze kostensoort is mogelijk voor zover dat op basis van sociale en individuele omstandigheden noodzakelijk wordt geacht.

Uitgaande van de gegevens van Stimulans inzake het aantal huishoudens met een inkomen van respectievelijk 100%, 110% en 120% van de relevante bijstandsnorm en het feit dat het gemiddelde huishouden statistisch gezien uit 2,3 personen bestaat, kan dit leiden tot respectievelijk 4100 , 6000 en 9500 toekenningen. (= een uitgave van resp. € 410.000, -, € 600.000, - en € 950.000, -)

Uitvoeringskosten:

Draagkracht 100%: $1766 \text{ huishoudens} / 2,3 = 768 \text{ aanvragen} \times 1 \text{ uur} \times \text{tarief } \text{€}77,40 = \text{€} 59.443$, -Afgerond: € 60.000, -.

Draagkracht 110%: $2600 \text{ huishoudens} - 1766 \text{ huishoudens} = 834 \text{ aanvragen} / 2,3 \times 4 \text{ uur} \times \text{€} 77,40 = \text{€} 112.263 + \text{€} 59.443 = \text{€}171.706$.

Afgerond € 172.000, -.

Draagkracht 120%: $4129 \text{ huishoudens} - 1766 \text{ huishoudens} = 2363 \text{ aanvragen} / 2,3 \times 4 \text{ uur} \times \text{€} 77,40 = \text{€} 318.079,- + \text{€} 59.443 = \text{€} 377.522$, -.

Afgerond € 377.500, -.

Er wordt vanuit de evaluatie bijzondere bijstand onder deze noemer een verschuiving voorgestaan van trajectkosten die gericht zijn op uitstroom naar arbeid naar trajectkosten die gericht zijn op voorkoming van sociaal isolement en bevordering sociale participatie.

Het heeft de voorkeur om de doelgroep niet te beperken tot alleen de zogenaamde zorgklanten.

Er dient onder elke optie achteraf (na afloop draagkrachtjaar) wel een bestedingscontrole plaats te vinden, wil men het jaar daarop opnieuw voor deze voorziening in aanmerking komen.

Tijdens vergadering commissie samenleving is gewezen op relatie met de categoriale regeling voor mensen van 65 jaar en ouder en de daarbij gehanteerde voorwaarde van 36 maanden minimum inkomen. Hierdoor dreigen mensen die 65 jaar worden en (nog) niet voldoen aan de 3-jarige inkomenseis tussen beide regelingen te vallen. Hierop is regeling aangepast.

Voorstel:

Bijzondere bijstand voor maatschappelijke participatie toe te kennen als de sociale en individuele omstandigheden dat noodzakelijk maken (=scenario 2), mits geen aanspraak kan worden gemaakt op de categoriale regeling bijzondere bijstand voor mensen van 65 jaar en ouder.

Rekening houdend met de beleidskeuze op het onderdeel draagkracht, geldt dat een huishouden met een inkomen tot bijstandsniveau geen draagkracht heeft.

Noot: in oorspronkelijke B&W-besluit stond een leeftijdsgrenzing tot 65 jaar.

Op verzoek van de raad (commissievergadering d.d. 10 okt. 2007) is regeling verruimd op de hiervoor beschreven wijze.

• Overbruggingstoelage voormalige alleenstaande ouder:

Op het moment dat het jongste kind van een uitkeringsgerechtigde de leeftijd van 18 jaar bereikt wordt de norm van de uitkeringsgerechtigde omgezet van de norm voor een alleenstaande ouder naar de norm alleenstaande. Reden hiervoor is het feit dat het betreffende kind vanaf dat moment zelfstandig een beroep op inkomensregelingen kan doen (veelal studiefinanciering). Omzetting van de norm heeft gevolgen voor de inkomenssituatie van het gezin. Op basis van het huidige beleid bestaat de mogelijkheid om via de bijzondere bijstand gedurende een termijn van max. 3 jaar een toeslag voormalig alleenstaande ouder toe te kennen, voor zolang daar de inkomenssituatie aanleiding toegeeft. Op basis van deze toeslag kan de nieuwe inkomenssituatie worden aangevuld tot maximaal de norm voor gehuwden. De inkomenssituatie van ouder en kind, nadat het kind 18 is geworden wordt dus afgezet tegen de norm voor gehuwden.

Soms ligt het gezamenlijke gezinsinkomen voordat het kind 18 jaar werd, echter al hoger dan de norm voor gehuwden. Bijvoorbeeld omdat het kind al eigen neveninkomsten had voordat hij/zij 18 jaar werd die niet werden gekort op de WWB-uitkering van de verzorgende ouder.

Om te voorkomen dat ouder en kind dan geconfronteerd worden met een te grote en abrupte inkomensdaling het beleid in die zin aan te passen dat kan worden overgegaan tot toekenning van een overbruggingstoelage. Deze tijdelijke toeslag is bedoeld om een geleidelijke overgang te bewerkstelligen naar de nieuwe (inkomens)situatie. Na 3 jaar wordt men geacht voldoende tijd te hebben gehad om aan de nieuwe situatie te wennen. Bovendien zal in de praktijk na 3 jaar ook het inkomen van het kind wijzigen wegens bereiken 21-jarige leeftijd.

Voorstel:

Gedurende maximaal 3 jaar (=tot 21-jarige leeftijd) een overbruggingstoelage te verstrekken.

De hoogte van deze toeslag gedurende het 1^e jaar vast te stellen op het volledige verschil tussen het totale (maand)-inkomen van ouder en kind voor en nadat het kind 18 jaar werd. In het 2^e jaar 2/3e deel van dat verschil en in het 3^e jaar nog 1/3^e van dat verschil.

Noot: in oorspronkelijke B&W-besluit stond een max. termijn van 1 jaar.

Op verzoek van de raad (commissievergadering d.d. 10 okt. 2007) is dit verlengd naar 3 jaar.

- Bijzondere bijstand specifieke opleidingskosten:

In de praktijk kan het voorkomen dat een thuiswonend kind van 18 jaar of ouder een Beroeps-begeleidende Leerweg (BBL-opleiding = 4 dagen stage en 1 dag school)) volgt, maar de kosten van deze opleiding in afwijking van wat gebruikelijk is, niet door de werkgever worden vergoed. In deze situatie wordt het kind maar indirect natuurlijk ook de ouder geconfronteerd met extra noodzakelijke kosten die eigenlijk niet vanuit het reguliere inkomen van ouder en kind bestreden kunnen worden.

Voorstel:

In deze uitzonderingssituatie de betreffende opleidingskosten te vergoeden via de bijzondere bijstand. Vanwege de bestaande relatie met overgangssituatie van alleenstaande ouder naar norm alleenstaande indien kind 18 jaar wordt en de dan aanwezige inkomensaanvulling (toeslag voormalige alleenstaande ouder en overbruggingstoelage (zie vorige kostensoort) de periode van bijstandsverlening te beperken tot het tijdvak waarop ook recht bestaat op een 'toeslag voormalige alleenstaande ouder'.

- Bijzondere bijstand kosten pc-gebruik ouders met kinderen in het voortgezet onderwijs):

PC-gebruik is heden ten dage niet meer weg te denken op de middelbare school en komt de ontwikkeling van kinderen in algemene zin sowieso ten goede.

Ouder(s) met een minimuminkomen zien zich echter geconfronteerd met een behoorlijke kostenpost. Ter voorkoming dat hierdoor het gebruik van een PC wordt belemmerd, ware op individuele basis in deze situaties bijzondere bijstand te verstrekken.

Genormeerd uit te gaan van een bedrag van € 250,-- op jaarbasis.

Van dit bedrag kan bijvoorbeeld een internetaansluiting bekostigd worden, of het gebruik van een pc anderszins mogelijk worden gemaakt.

Gelet op het feit dat het hier gaat om het gebruik van een pc mogelijk te maken, valt deze kostensoort niet onder de noemer duurzame gebruiksgoederen.

Uit de wijkatlas gemeente Roosendaal zijn de volgende gegevens geput (2006):

- aantal kinderen 0 –12 jaar: 11.899
- aantal kinderen 13-18 jaar 5.773
- gemiddeld aantal kinderen per gezin: 1,8.
- totaal aantal gezinnen met kinderen: 9817

Het aantal gezinnen met kinderen in de leeftijd 13 tot 18 jaar is afgerond 33% van het aantal gezinnen: 3240.

Noot: kinderen in de leeftijd van 18-24 jaar zijn buiten deze berekening gelaten.

Gelet op het in de wijkatlas aantal genoemde huishoudens (34.372) en de cijfers van Stimulansz op pagina 6, heeft 5,1% van de huishoudens een inkomen op 100% van de bijstandsnorm, 7,6% op 110% en 12% op 120%.

Dat betekent theoretisch respectievelijk 165, 246 en 389 aanvragen.

Kosten respectievelijk € 33.000,-, € 61.500,- en € 97.250,--.(35.000/65.000/100.000)

Uitvoeringskosten:

- inkomen 100%: $165 \times 1 \text{ uur} \times 77,40 = 12.771,-$ (afgerond 15.000)
- inkomen 110%: $12.771 + 25.078$ ($81 \times 4 \text{ uur} \times 77,40$) = 37.850 (afgerond 40.000)
- Inkomen 120%: $12.771 + 69.350$ ($224 \times 4 \text{ uur} \times 77,40$)= 82.120 (afgerond 85.000)

Voorstel:

Aan ouder(s) met inwonende kinderen die voortgezet onderwijs volgen, bijzondere bijstand in de kosten van pc-gebruik te verstrekken ten bedrage van € 250,-- op jaarbasis.

Rekening houdend met de beleidskeuze op het onderdeel draagkracht, geldt dat een huishouden met een inkomen tot bijstandsniveau geen draagkracht heeft.

• Bijzondere bijstand in kosten peuterspeelzaal:

Momenteel is binnen het beleid bijzondere bijstand bepaald dat de kosten van bezoek van een peuterspeelzaal als algemeen noodzakelijk worden gezien die bestreden moeten worden vanuit het reguliere inkomen. Bijzondere bijstand in deze kosten is daarom niet aan de orde, los van de gronden waarop gebruik wordt gemaakt van de peuterspeelzaal.

In bepaalde situaties, waarin er sprake is van een medische of sociale noodzaak voor ouder en/of kind, kan het wenselijk zijn dat de toegankelijkheid van voorschoolse voorzieningen wordt vergroot. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een alleenstaande ouder met de zorg voor een kind met ADHD of de situatie waarin de ouder zelf medische of sociale beperkingen heeft.

Er kan, gelet op het specifieke karakter, geen indicatie afgegeven worden in welke mate hiervan gebruik gemaakt zal gaan worden.

Voorstel:

Indien er een medische of sociale noodzaak voor ouder en/of kind bestaat tot het bezoeken van een peuterspeelzaal, kan in de daaraan verbonden kosten bijzondere bijstand worden verstrekt.

De medische of sociale noodzakelijkheid voor deelname van het kind aan een peuterspeelzaal dient te worden aangetoond door middel van een verklaring van het consultatiebureau of (huis-)arts.

Rekening houdend met de beleidskeuze op het onderdeel draagkracht, geldt dat een huishouden met een inkomen tot bijstandsniveau geen draagkracht heeft.

• Categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken en gehandicapten vanaf 18 jaar:

Met de vanaf 2004 doorgevoerde bezuinigingen op het terrein van de Ziekenfondsverstrekkingen en AWBZ bleek vervolgens dat sommige groepen burgers door die bezuinigen harder werden getroffen dan de regering had voorzien. Dit betrof m.n. de groep chronisch zieken en gehandicapten.

Om de gevolgen van die bezuiniging te kunnen compenseren is destijds bij de invoering van de Wet werk en bijstand voor die groep een extra tijdelijke regeling categoriale bijzondere bijstand gemaakt. Deze regeling heeft bestaan tot 01-01-2006 (=tijdstip invoering Zorgverzekeringswet). Zie mede §2 Inleiding, pag. 4.

Op 01-01-2006 heerste de opvatting dat categoriale bijzondere bijstand op basis van landelijke wetgeving (art. 35 lid 3 WWB) alléén nog toegankelijk was voor cliënten van 65 jaar en ouder.

Dit verbod op categoriale bijzondere bijstand sluit aan bij het uitgangspunt dat het algemeen, generiek inkomensbeleid voorbehouden is aan het Rijk.

Opgemerkt wordt dat het Ministerie van SZW zich thans op het standpunt stelt dat de gemeente o.g.v. de WWB categoriale bijzondere bijstand mag verstrekken in de navolgende drie situaties:

- voor doelgroep van 65 jaar en ouder;
- voor doelgroep chronisch zieken en gehandicapten;
- de kosten van een collectieve aanvullende ziektekostenverzekering.

Dit standpunt van het ministerie is verwoord in de Verzamelbrieven van resp. 19 dec. 2006 en 12 juli 2007.

Bekend is dat mensen met een chronische ziekte of handicap als gevolg van hun omstandigheden vaak meerkosten hebben, waarvoor niet of slechts gedeeltelijk een beroep kan worden gedaan op een andere regeling. Het gaat vaak om 'verborgen' kosten, zoals die van zelfzorgmedicatie.

Gelet op voornoemd standpunt van het Min van SZW en het feit dat de groep chronisch zieken en gehandicapten een kwetsbare groep is die bestaat uit mensen die vanwege hun persoonlijke problematiek nog steeds hogere noodzakelijke kosten van bestaan hebben dan de gemiddelde burger, wordt geadviseerd om wederom categoriale bijzondere bijstand aan hen te gaan verstrekken en hen in aanmerking te laten komen voor een forfaitaire vergoeding van € 255,- per jaar voor deze 'verborgen' kosten. Dit forfaitaire bedrag is afgeleid van het huidige bedrag aan no-claimkorting wat zorgverzekeraars aan verzekerden terugbetalen als zij geen zorgkosten hebben gedeclareerd.

Qua doelgroep wordt voorgesteld de doelgroepomschrijving uit de regeling chronisch zieken en gehandicapten 2004 – 2005 te hanteren aangevuld met mensen die nierpatiënt zijn.

Deze groep chronisch zieken en gehandicapten gaat dan bestaan uit personen die ouder zijn dan 18 jaar, woonplaats hebben in Roosendaal als bedoeld in art. 40 WWB met een:

- beschikking arbeidsongeschiktheidsuitkering (= WIA / WAJONG) met een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80 tot 100% (=volledig arbeidsongeschikt);
- toekenningsbeschikking WMO – voorziening;
- toekenningsbeschikking periodieke bijzondere bijstand voor medische kosten;
- bewijs van indicatiestelling door het CIZ voor één of meerdere vormen van AWBZ zorg of thuiszorg;
- leenovereenkomst, of leenbewijs voor een hulpmiddel dat is opgenomen in de regeling hulpmiddelen 1996 (=o.a. loophulpmiddelen, looprek, prothese, pruiken, rollator e.d.);
- gehandicaptenparkeerkaart;
- diabetes Paspoort;
- nierpatiënten;
- medicijnenlijst tengevolge van chronische ziekte (indien men over geen andere bewijsstukken beschikt).

Uitgaande van de ervaring m.b.t. de uitvoering van de regeling categoriale bijzondere bijstand chronisch zieken en gehandicapten 2004-2005 dient i.r.t. de vorenvermeld uitkeringsbedrag rekening te houden met 200 extra aanvragen resulterend in extra uitgaven ter hoogte van € 50.000,-.

Eveneens rekening houdend met een vermenigvuldigingsfactor van 1,5 (bij draagkracht 110%) en 2,34 (bij draagkracht 120%) op basis van de gegevens van stimulators op pag. 5, is er sprake van een extra uitgave van respectievelijk afgerond € 75.000,- en € 117.000,-.

Uitvoeringskosten:

De meeste aanvragen zullen voortkomen uit de Groep WAO-ers en dergelijke uitkering.

In doorberekening in principe uitgaande van 4 uur per aanvraag, echter te halveren vanwege de aanzienlijke simpelere vervolgaanvraag.

- inkomen 100%: 200 aanvragen x 2 uur x 77,40 = 30.960,- (afgerond 31.000)
- inkomen 110% :300 aanvragen x 2 uur x 77,40 = 46.440,- (afgerond 46.500)
- Inkomen 120%: 468 aanvragen x 2uur x 77,40= 72.446,- (afgerond 72.500)

Voorstel:

De doelgroep chronisch zieken en gehandicapten via categoriale bijzondere bijstand in aanmerking te laten komen voor een forfaitaire vergoeding van € 255,- per jaar voor deze 'verborgen' kosten. Rekening houdend met de beleidskeuze op het onderdeel draagkracht, geldt dat een huishouden met een inkomen tot bijstandsniveau geen draagkracht heeft.

§8. Financiële paragraaf:

Om tot een goed afgewogen keuze te kunnen komen zijn de diverse in deze nota beschreven voorstellen in een financieel kader geplaatst. Zie bijlage 6.

Bij verruiming van de bijzondere bijstand kunnen de kosten, afhankelijk van de te maken keuzes, stijgen met enige honderd duizend euro's tot meer dan € 2 miljoen. Voor een dergelijk hoge kostenpost heeft de gemeente (afdeling Sociale zaken) momenteel geen financiële dekking.

Door in te stemmen met de algemene uitgangspunten voor de verlening van bijzondere bijstand en verruiming van de bijstand met de genoemde kostensoorten zoals in deze nota voorgesteld, zullen de uitgaven bijzondere bijstand zoals vermeld in bijlage 6 oplopen tot circa € 1,2 miljoen (=excl. € 382.000,- extra uitvoeringskosten en de kosten van voorlichting). Zie onderstaand schema.

Jaar 2007 (zie bijlage 5)	Voorstel 2008 - 2010
Begrootte uitgaven bijz. bijstand 2007: € 845.000,-	Begrootte uitgaven bijz. bijstand € 1.200.000,-
begrootte uitvoeringskosten 2007: € 276.000,- +	begrootte uitvoeringskosten € 380.000,-
Totaal begrootte kosten 2007: € 1.121.000,-.	kosten voorlichtingscampagne € 50.000,- +
	Totaal begrootte jaarkosten: € 1.630.000,-.

Afgezet tegen de reeds in 2007 regulier begrootte uitgaven betekent dit een stijging van de kosten met € 509.000,- per jaar. Over de periode 2008 -2010 derhalve 3 x € 509.000,- = € 1.527.000,-. Bezien is of er binnen programma 6: Begroting Soc. Zaken, nog ruimte bestaat die aangewend kan worden voor de financiering van dit voorstel.

Dit onderzoek resulteert in onderstaande drie opties:

1. Aanwending van een deel van het surplus van de bestemmingsreserve Inkomensdeel WWB: Toelichting: in deze reserve zit thans een bedrag van € 4.2 miljoen. De afgesproken ondergrens is 2 miljoen. Er is dus 2.2 miljoen vrij inzetbaar. Door aan programma minimabeleid € 350.000,- aan de jaarschijven 2008 -2010 toe te voegen kunnen de extra bijzondere bijstandsuitgaven worden gedekt. Dit moet dan nog wel in het begrotingvoorstel 2008 -2010 worden opgenomen;
2. Binnen het collegeprogramma is € 1.5 miljoen extra vrijgemaakt voor minimabeleid. Hiervan worden onder andere de armoedeteams bekostigd waarmee een bedrag van € 500.000,- is gemoeid. Het restant ad. € 1 miljoen zou ingezet kunnen worden om extra bijzondere bijstandsuitgaven te financieren;
3. de hiervoor genoemde twee opties gecombineerd toe te passen door enerzijds het restant budget van optie 2 ad. € 1 miljoen hiervoor te benutten en anderzijds het dan nog resterende tekort t.b.v. € 527.000,- gedurende het tijdvak 2008 – 2010 te financieren uit het surplus van de bestemmingsreserve Inkomensdeel WWB (=optie 1).

Alles overwegende wordt geadviseerd in te stemmen met financiering van de in deze nota gedane voorstellen middels toepassing van optie 3..

§9. Voorlichting en aanpak non-gebruik

Uit de onlangs verschenen Armoedemonitor Roosendaal 2006 (pag. 33: Redenen van niet-gebruik) waarin ook de resultaten van de bewonersenquête 2005 zijn verwerkt, blijkt dat minder dan 40% van de huishoudens met een inkomen van lager dan € 1.500,00 per maand weet wat bijzondere bijstand inhoudt. Van de geënquêteerden geeft 30% aan nog nooit van de bijzondere bijstand te hebben gehoord en 33% heeft er wel eens van gehoord.

Ter vergelijking: bekendheid met kwijtschelding gemeentelijke belastingen: ruim de helft kent de kwijtscheldingsregeling. Bij de inkomens tot € 1.000,00 kent 61% de regeling. Bij een inkomen van € 1.000,- tot € 1.500,- kent 57% deze regeling.

Geconcludeerd mag dan ook worden dat de regeling bijzondere bijstand bij te weinig burgers bekend is. Er is inmiddels een plan van aanpak genaamd: "Armoedeteams 2007 – 2008" opgesteld, waarbij in de loop van 2007 met behulp van de inzet van armoedeteams wordt gepoogd om op wijkniveau het armoedebeleid een impuls te geven. Over 2 jaar wordt dit project geëvalueerd.

Een van de doelstellingen van dit project is om beleidsinformatie te vergaren over waar burgers behoefte aan hebben en hoe die behoeften zich verhouden tot het beschikbare armoede-instrumentarium. Op termijn levert dit dus input voor beleidsaanpassing.

Voor de korte termijn worden 3 activiteiten opgepakt t.w.:

1. gerichte voorlichtingscampagne aan de groep burgers die wel een beroep doen op kwijtschelding gemeentelijke belastingen maar onbekend zijn in het kader van de bijzondere bijstand en diegenen die kwijtschelding verzoeken eventueel (actief) te benaderen met een onderzoek naar de mogelijkheden van bijzondere bijstand. (zie tevens pag. 6)
2. in navolging van het succes van de voorlichtingscyclus bij de collectieve zorgverzekering voor minima, een algemene voorlichtingsactie op te zetten om de burgers van Roosendaal beter te informeren over de mogelijkheden om bijzondere bijstand aan te vragen. Hiervoor zal ook de hulp van de afdeling AOBO (voorlichting) worden ingeroepen om een goed voorlichtingsplan op te stellen en dit uit te voeren;
3. in de contacten die de afd. Sociale Zaken al heeft met burgers expliciet aandacht besteden aan mogelijke ongebruikte rechten op bijzondere bijstand.

De kosten van de nog te stellen en uit te voeren voorlichtingscampagne: "Bestrijding non-gebruik bijzondere bijstand" worden begroot op circa € 50.000,-- op jaarbasis. Gedurende het tijdvak 2008-2010 worden deze derhalve geschat op € 150.000,--. Ter financiering hiervan wordt verwezen naar §8.

§10. Hoe verhoudt voorgestelde beleid zich tot dat van omliggende gemeenten.

Diverse gemeenten (o.a. Breda, Eindhoven) beraden zich over aanpassingen van hun bijzondere bijstandsbeleid of hebben dat recent al gedaan (o.a. Tilburg en Den Bosch). Bij alle gemeenten is te zien dat wordt getracht een goed antwoord te geven op vragen als:

- relatie armoedebeleid - bijzondere bijstandsbeleid;
- wel/niet aanpassen algemene uitgangspunten bijzondere bijstand (m.n. ophoging inkomensgrens tot boven bijstandsniveau (bijv. 110%) en de daarbij behorende draagkrachtberekening);
- benoeming specifieke kosten waarvoor bijzondere bijstand kan worden verstrekt.

Ondanks dat ook Roosendaal heeft gekeken naar die ontwikkelingen bij andere gemeenten en daarbij geprobeerd heeft een vergelijking te maken hoe het beleid van die gemeenten zich verhoudt tot het Roosendaalse beleid, kleven aan zo'n vergelijking risico's en zijn er valkuilen.

In paragraaf 3 is al aangegeven dat het beleid bijzondere bijstand immers een onderdeel uitmaakt van het totale armoedebeleid van de gemeente. De grootste valkuil is dan ook om bij deze analyse uitsluitend te kijken naar verschillen in het bijzondere bijstandsbeleid.

Het feit dat een gemeente bij de bijzondere bijstand voor bepaalde kostensoorten opteert voor een boven minimale inkomensgrens (=hoger dan 100%) wil niet per definitie zeggen dat er sprake is van een ruimhartiger armoede –en of bijzondere bijstandsbeleid. Immers een andere gemeente kent mogelijk weer meerdere kostensoorten die voor bijstandsverlening in aanmerking komen of hogere uitkeringsbedragen.

Omdat de uiteindelijke bestedingsruimte die burgers hebben verder beïnvloed wordt door diverse andere factoren garandeert een dergelijke (ruimere) bijzondere bijstandsbepaling dan ook niet dat de burgers feitelijk meer te besteden hebben.

Bij andere factoren valt te denken aan:

- hoogte lokale lasten (leges paspoort, afvalstoffenheffing, rioolheffing, parkeergelden, tariefstelling van gemeentelijke, of deels) door de gemeente gesubsidieerde, voorzieningen zoals bijv.: toegangsprijs zwembad, theater, cursusgeld gemeentelijke scholen voor muziek en expressie (in Roosendaal: Centrum voor de Kunsten) etc.);
- criteria waaronder men kwijtschelding van gemeentelijke belastingen kan krijgen;
- wel/geen gebruik z.g. stadspassen waarmee korting kan worden verkregen op bijv. openbaar vervoer, lidmaatschap van verenigingen, bezoek bioscoop e.d.;
- criteria verkrijging periodieke bijstand (denk aan: wel/geen vrijlating neveninkomsten, strengheid t.a.v. re-integratie, maatregelenbeleid e.d.)
- criteria voor verkrijging langdurigheidstoelage WWB;
- feit of gemeente wel/niet collectieve zorgverzekering voor minima aanbiedt en de daarbij geldende voorwaarden (=toelatingsnorm, gemeentelijke premiesubsidie en mate van de dekking);

Noot: gemeente Roosendaal kent voorzover bekend van alle gemeenten in de provincie Noord-Brabant de hoogste gemeentelijke premiesubsidie.

- feit of gemeente binnen het beleid bijzondere bijstand op kostensoortniveau ruimere of strengere eisen stelt en/of vergoedingsbedragen hanteert.

Als voorbeeld kan genoemd worden de gemeente Tilburg. Deze gemeente hanteert al een paar jaar voor bepaalde kostensoorten bijzondere bijstand een inkomensnorm van 120%.

Als het jaarlijks totaal uitgekeerde bijstandsbedrag wordt vergeleken met het aantal toekenningen geeft dat i.r.t. tot de gemeente Roosendaal die tot op heden een inkomensnorm van 100% kent het navolgende beeld:

Jaar	gemeente	Uitgekeerd budget bijzondere bijstand	Aantal toekenningen	Gemiddeld uitgekeerd bedrag per aanvrager/ huishouden
2004	Tilburg	€ 3.550.000,--	5.544	€ 640,33
	Roosendaal	€ 644.029,--	1.043	€ 617,48
2005	Tilburg	€ 3.445.000,--	5.637	€ 611,14
	Roosendaal	€ 652.175,--	1.133	€ 575,62

Bijlagen:

- 1: Overzicht gebruik gemeentelijke minimaregelingen 2005 en 2006:
- 2: Overzicht aantallen aanvragen, toekenningen en afwijzingen.
- 3: Steekproefonderzoek redenen van afwijzing bijzondere bijstand 2006.
- 4: Overzicht huidig bijzonder beleidsbeleid op kostensoorten.
- 5: Overzicht Budgetten/uitgaven bijzondere bijstand 2004 – 2008
6. Tabel: geprognosticeerde bijstandsuitgaven diverse voorstellen tot beleidswijziging

Bijlage 1: Overzicht gebruik gemeentelijke minimaregelingen 2005 en 2006:

Schematische weergave geprognosticeerde aantallen minima en gebruik gemeentelijke armoederegelingen:

Jaar	Schatting aantal minima		Kwijtschelding belastingen (doelgroep: 100% soc. minimum en vermogen max. € 2.269,--)		Langdurigheidstoelage (doelgroep: 60 mnd 100% minimum inkomen en WWB-vermogensvrijlating)		Project "Internet voor iedereen bereikbaar" (doelgroep: huishoudens op bijstandsniveau zonder internet)		Bijzondere bijstand (doelgroep: inkomen 100% soc. minimum en WWB-vermogensvrijlating)		Collectieve zorgverzekering (doelgroep: inkomen tot 120% soc. minimum, vermogen telt niet mee)		Mits voldaan wordt aan <u>alle</u> doelgroepcriteria, bedraagt maximaal voordeel op jaarbasis:
			Kosten gemeente, excl. uitvoering: 2005: € 968.491,-- 2006: € 947.966,--		Kosten gemeente, excl. uitvoering: 2005: € 126.197,-- 2006: € 137.847,--		Kosten gemeente 2006: € 53.663,- (start 2007) 2007: € 56.163,-		Kosten gemeente, excl. uitvoering: 2005: € 652.175,-- 2006: € 654.660,--		Kosten gemeente, excl. uitvoering: 2006: € 195.510,--		
2005	2600	= 100%	1804 (= 69%)	Voordeel per burger: € 537,--	320 (= 12%)	Voordeel per : € 418,--	X	X	1133 (= 44%)	Voordeel per burger: € 576,--	X	X	€ 1.531,--
	4960	= 120%	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2006	1913	= 100%	1963 (= 100%)	Voordeel per burger : € 483,--	247 (= 13%)	Voordeel per burger: € 425,--	250 (10%)	Voordeel per burger: € 100,--	940 (= 49%)	Voordeel per burger: € 696,--	Valt in groep 120%	idem als 120%	€ 1.704,--
	4346	= 120%	X	X	X	X	X	X	X	X	1750 (= 31%)	Voordeel per burger: € 167,--	€ 167,--

Bijlage 2: Overzicht aantallen aanvragen, toekenningen en afwijzingen

Klantenbestand gemeente Roosendaal

	31-12- 2000	31-12- 2001	31-12- 2002	31-12- 2003	31-12- 2004	31-12- 2005	31-12- 2006	30-4-2007
Wwb jonger dan 65 jaar	1399	1338	1416	1479	1452	1329	1079	1004
Wwb ouder dan 65 jaar	70	79	90	98	109	122	131	136
loaw	141	147	146	130	104	69	42	38
loaz	15	14	17	21	11	13	11	12
	1625	1578	1669	1728	1676	1533	1263	1190
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	2829	1768	1575	1446	1412	1526	1354	
Aantal aanvragen langdurigheidstoelage	0	0	0	0	380	416	293	
Aantal aanvragen categoriale bijzondere bijstand	0	38	108	138	43	472	51	
	2829	1806	1683	1584	1835	2414	1698	
Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	1814	1368	1176	1086	1043	1133	940	
aantal corresponderende klanten	1156				728	912	818	
Aantal aanvragen langdurigheidstoelage	0	0	0	0	239	320	247	
Aantal aanvragen categoriale bijzondere bijstand	0	28	91	108	41	337	36	
	1814	1396	1267	1194	1323	1790	1223	
Aantal afgewezen aanvragen bijzondere bijstand	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	873	391	375	324	369	334	320	
Aantal aanvragen langdurigheidstoelage	0	0	0	0	102	82	49	
Aantal aanvragen categoriale bijzondere bijstand	0	5	11	31	7	102	8	
	873	396	386	355	478	518	377	

Bijlage 3: Steekproefonderzoek redenen van afwijzing bijzondere bijstand 2006.

Nr.	klant met uitk. SZ	Overige inkomen	Wat gevraagd ?	Redenen van afwijzing							Overig t.w.:
				niet noodzakelijk	onvoldoende informatie	hoogte draagkracht	had moeten reserveren	Beroep op voorl. Voorz.	Ongenoegzaam besef	maatregel toepassing	
1.	WWB		bril					X			
2.		WAO	gebitsprothese					X			
3.	WWB		kosten inenting	X							
4.	WWB		bril					X			
5.	WWB		Dieetkosten	X							
6.	WWB		Kosten 1 ^e huur	X							
7.	WWB		LBIO-bijdrage	X							
8.	WWB		huur + energiekosten	X							
9.	WWB		gebitsprothese					X			
10.	WWB		cursuskosten					X			
11.	WWB		kosten orthodontie					X			
12.	WWB		bril					X			
13.	WWB		reiskosten	X							
14.	WWB		medische kosten		X						
15.	WWB		LBIO-bijdrage					X			
16.	WWB		kosten sporten			X					
17.	WWB		kosten i.v.m. allergie (o.a. matrashoes)					X			
18.	WWB		LBIO-bijdrage	X							
19.	WWB		bril					X			
20.	WWB		hoortoestel					X			
21.	WWB		legeskosten	X							
22.	WWB		dieetpreparaat	X							
23.	WWB		reiskosten								geen bijstand met terugwerkende kracht
24.	WWB		kosten laminaatvloer	X							
25.	WWB		eigen bijdrage AWBZ	X							
26.	WWB		inrichtingskosten	X							
27.	WWB		griffiekosten	X							
28.		X	woonkostentoeslag								kamerhuurder
29.	WWB		inrichtingskosten		X						
Totaal	27	2		13 (=45%)	2 (=7%)	1 (=3%)	0	11 (=38%)	0	0	2 (=7%)

Nota: de afd. Soc. Zaken registreert niet hoeveel klanten tijdens het intakegesprek afzien van de indiening van een aanvraag bijzondere bijstand.

Om die reden dienen de resultaten met enige reserve te worden gebruikt.

Bijlage 4: Overzicht huidig bijzonder beleidsbeleid op kostensoortniveau N.a.v. verzoek commissie d.d. 10 okt.2007 nieuwe kostensoorten toegevoegd

kostensoort	Bijzondere bijstand mogelijk		Toelichting/bijzonderheden
	Ja	Nee	
ADL hulpmiddelen	X		Vergoeding eigen bijdrage
Advocaatkosten	X		
Aflossing inrichtingsschuld andere gemeenten		X	Regeling treffen bij gemeente van vertrek
Alarmsysteem	X		Vergoeding van de eigen bijdrage
Alternatieve geneesmiddelen		X	Tenzij noodsituatie
Alternatieve geneeswijzen		X	Tenzij noodsituatie
Babyuitzet	X		
Bad- en douchekosten	X		Vergoeding meerkosten
Begraveniskosten / Crematiekosten	X		
Bestuursdwang bij sociaal problematische situaties		X	
Bevallingskosten, kraamzorg	X		
Bewassingskosten	X		Vergoeding meerkosten
BH / Zwemkleding	X		Vergoeding meerkosten
Borgstelling externe financiering	X		
Bovenooglidcorrectie		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Bril / Contactlenzen		X	Collectieve ziektekostenverzekering voorliggend en toereikend
Buikwandcorrectie		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Categoriale bijzondere bijstand deelname maatschappelijk verkeer	X		Enkel voor > 65 jaar, gehandicapten en chronisch zieken
Categoriale bijzondere bijstand chronisch zieken en gehandicapten vanaf 18 jaar	X (nieuw)		Forfaitaire vergoeding van € 255,- op jaarbasis
Circumcisie (=besnijdenis)		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Computer		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Curatorschap	X		
Dieetkosten	X		Vergoeding meerkosten

kostensoort	Bijzondere bijstand mogelijk		Toelichting/bijzonderheden
	Ja	Nee	
Doorbetaling vaste lasten – algemeen		X	Tenzij gedwongen opname
Doorbetaling vaste lasten – detentie		X	Detentie is uitsluitingsgrond voor bijstand
Elastische kousen	X		Vergoeding eigen bijdrage
(R)emigratiekosten		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Flapoorcorrectie		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Fysiotherapie		X	Collectieve ziektekostenverzekering voorliggend en toereikend
Gehoorapparaat en batterijen	X		Eventuele eigen bijdrage op vergoeding zorgverzekeraar
Geneesmiddelen	X		Bij afwijzing door ziektekostenverzekering en medisch advies
Gezinshulp / Huishoudelijke hulp	X		Vergoeding eigen bijdrage
Handicap en voorzieningen	X		Vergoeding eigen bijdrage
Huisarts		X	Collectieve zorgverzekering is voorliggende voorziening
Dubbele huur en waarborgsom	X		
Identiteitspapieren (=verzoek dhr. Vorsteveld)		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
			De kosten van aanschaf en verlenging van een identiteitsbewijs, zoals een paspoort of Nederlandse identiteitskaart, zijn kosten waarvoor een ieder zich geplaatst ziet. Zij behoren daarom naar hun aard tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Mensen dienen deze kosten in beginsel zelf uit het eigen inkomen te voldoen, ook al is dat een bijstandsuitkering. Deze beleidslijn wordt ook bevestigd door de jurisprudentie: zie o.a. Centrale Raad van Beroep: - d.d. 13-06-2006, LJN: AX9298, 05/4243 WWB en - d.d. 12-12-2006, LJN: AZ4450, 05/5290 WWB, 06/6111 WWB.
In vitro fertilisatie		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Jongeren van 18 tot 21 jaar (aanv. bijz.)	X		Onder voorwaarden

kostensoort	Bijzondere bijstand mogelijk		Toelichting/bijzonderheden
	Ja	Nee	
bijstand)			
Kinderopvang (niet i.v.m. werk/scholing)	X		
Kinderopvang vanwege werk/scholing		X	Vergoeding vanuit re-integratiebudget
Kleding / Schoeisel	X		Vergoeding meerkosten
Logeerkamer bejaardenoord /	X		
Verzorgingstehuis			
Maaltijdvoorziening	X		Vergoeding meerkosten
Maatschappelijke participatie	X (nieuw)		Toekenning op individuele basis (richtbedrag € 100,-- per gezinslid)
Opleidingskosten BBL-opleiding	X (nieuw)		Indien werkgever opleidingskosten niet betaalt, kan gedurende de periode waarop ouder recht heeft op "toeslag voormalige alleenstaande ouders" hiervoor bijz. bijstand worden verstrekt
Opvang/huisvesting/pension/hotel/crisis	X		
Orthodontist		X	Collectieve zorgverzekering is voorliggende voorziening
Orthopedisch / semi orthopedisch schoeisel	X		Vergoeding meerkosten
Ouderbijdrage jeugdzorg	X		
Overbruggingsuitkering	X		
Overbruggingstoeslag voormalige alleenstaande ouder	X (nieuw)		Als gewenning wordt tijdelijke aanvulling gegeven ter hoogte van het verschil tussen het oude inkomen van ouder en kind en de norm echtpaar. Toeslag wordt in 4 kwartalen afgebouwd
Pedicurekosten		X	Tenzij medische noodzaak
PC – gebruik	X (nieuw)		Aan ouders met inwonende kinderen die voortgezet onderwijs volgen kan vergoeding worden verstrekt van € 250,-- op jaarbasis.
Peuterspeelzaal	X (nieuw)		Bij medische of sociale noodzaak voor ouder en/of kind kunnen de te maken kosten worden vergoed

kostensoort	Bijzondere bijstand mogelijk		Toelichting/bijzonderheden
	Ja	Nee	
Podotherapie	X		Vergoeding eigen bijdrage
Pruik	X		Vergoeding eigen bijdrage
Psychotherapie	X		Vergoeding eigen bijdrage
Reiskosten algemeen		X	Tenzij uitzonderingssituatie
Reiskosten werkervaring of scholing		X	Tenzij uitzonderingssituatie, dan vergoeding van noodzakelijke kosten
Scholing of studie		X	Vergoeding vanuit re-integratiebudget
Schoolgaande kinderen tot 18 jaar	X		
Schulden		X	Tenzij noodsituatie
Schuldhulpverlening	X		
Snurken (behandeling tegen)		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Sollicitatiekosten		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Specialist		X	Tenzij medische noodzaak
Sterilisatie (of hersteloperatie)		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Steunzolen	X		
Stook- en energiekosten	X		Vergoeding meerkosten
Tandartskosten en mondhygiëne	X		Collectieve zorgverzekering is voorliggende voorziening
Telefoon- en internetkosten	X		Vergoeding meerkosten
Toeslag voormalig alleenstaande ouder	X		
Verblijfsvergunning (kosten verlenging)		X	Geen bijzonder noodzakelijke kosten
Verhuiskosten	X		
Verpleging / Verzorging	X		Vergoeding eigen bijdrage
Woningaanpassing i.v.m. handicap	X		WMO geldt wel als voorliggende voorziening
Woninginrichting	X		
Woonkostentoeslag	X		Huurtoeslag geldt als voorliggende voorziening
Ziekenhuisopname + vervoer per ambulance		X	Tenzij noodsituatie; collectieve zorgverzekering is voorliggende voorziening
Ziekenhuisbezoek door patiënt	X		Collectieve zorgverzekering geldt wel als voorliggende voorziening

Bijlage 5: Overzicht Budgetten/uitgaven bijzondere bijstand 2004 – 2008

In onderstaande schema's worden de verstrekkingen in het kader van de bijzondere bijstand en langdurigheidstoelage zowel financieel als getalsmatig weergegeven.

Overzicht budgetten/uitgaven bijzondere bijstand: 2004 – 2008 (incl. categoriale bijzondere bijstand en leenbijstand)				
Jaar	begroot	Aantal toekenningen	uitgaven	tekort/overschot
2004	€ 799.026,--	1043	€ 644.028,--	+ € 154.197,--
2005	€ 970.006,--	1133	€ 652.175,--	+ € 317.830,--
2006	€ 586.196,--	940	€ 654.660,--	- € 68.464,--
2007	€ 844.558,--	prognose o.g.v. uitgaven jan. t/m april: (bij huidig beleid) € 704.541,--		+ € 140.017,--
2008	Prognose o.g.v. indexverhoging: € 853.004,--		-	-

Overzicht budgetten en uitgaven langdurigheidstoelage 2004 - 2008			
Jaar	zit in begroting WWB – periodiek jonger dan 65 jaar	aantal toekenningen	uitgaven
2004	-	239	€ 55.847,--
2005	-	320	€ 126.197,--
2006	-	247	€ 137.847,--
2007	-		prognose o.g.v. uitgaven jan. t/m april: € 140.000,--

Bijlage 6: Tabel: geprognosticeerde bijstandsuitgaven diverse voorstellen tot beleidswijziging

	DRAAGKRACHT					
	100% (huidig beleid)		110%		120%	
	uitgaven bijz. bijstand	uitvoeringskosten	uitgaven bijz. bijstand	uitvoeringskosten	uitgaven bijz. bijstand	uitvoeringskosten
op basis van huidig beleid kosten soorten	€ 704.541,00	€ 276.000,00	€ 1.035.675,00	€ 414.000,00	€ 1.648.625,00	€ 645.850,00
meerkosten ten op zichte van huidig beleid:	€ 0,00	€ 0,00	€ 331.134,00	€ 138.000,00	€ 944.084,00	€ 369.850,00
met toevoeging van: (tevens meerkosten)						
maatschap pelijke participatie maatschap pelijke participatie zorgklanten*	€ 410.000,00	€ 60.000,00	€ 600.000,00	€ 172.000,00	€ 950.000,00	€ 377.500,00
pc gebruik kinderen voortgezet onderwijs	€ 100.000,00	€ 46.500,00	€ 100.000,00	€ 46.500,00	€ 100.000,00	€ 46.500,00
cat. bijz. bijstand chronisch zieken en gehandi capten	€ 33.000,00	€ 15.000,00	€ 61.500,00	€ 40.000,00	€ 97.250,00	€ 85.000,00
totale kosten incl. toevoeging alle kostensoorten met participatie algemeen:	€ 50.000,00	€ 31.000,00	€ 75.000,00	€ 46.500,00	€ 117.000,00	€ 72.500,00
totale kosten incl. toevoeging alle kostensoorten met participatie zorgklant:	€ 1.197.541,00	€ 382.000,00	€ 1.772.175,00	€ 672.500,00	€ 2.812.875,00	€ 1.180.850,00
uitvoeringskosten begroot: uitgaven begroot	€ 887.541,00	€ 368.500,00	€ 1.272.175,00	€ 547.000,00	€ 1.962.875,00	€ 849.850,00
uitvoeringskosten begroot: uitgaven begroot	€ 402.480,00	€ 884.558,00				

* geen invloed vanuit ophoging draagkracht: blijft groep zorgklanten

noot: zoals in de notitie zelf is weergegeven, zijn er te weinig historische gegevens voorhanden om de gevolgen van optrekking reservering financieel door te berekenen.
garantietoeslag, specifieke opleidingskosten en kosten peuterspeelzaal ook buiten beschouwing gelaten